

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27 fevral 2015-ci il Cümə № 44 (6072) Qiyməti 40 qəpik

Xəbər

**İŞİD-in bütün
liderlərinin
oldürüldüyü
xəbəri
yayıldı**

yazısı sah.2-də

Gündəm

Xocalı soyqırımının 23-cü ili

Prezident İlham Əliyev faciə qurbanlarının abidəsini Türkiyənin xarici işlər naziri ilə birgə ziyarət etdi; ABŞ-in Arizona ştatı Xocalı soyqırımını tanıdı

yazısı sah.5-də

Ordumuz şəhid verdi

yazısı sah.6-də

Razi Nurullayev "səfirliliklərdə gizli dinləmə" ilə bağlı müraciət yaydı

yazısı sah.7-də

"Amnesty International" sərt hesabat yaydı, iqtidardan cavab gəldi

yazısı sah.11-də

ABŞ diplomati "Yeni Müsavat" a ermənilərə ayrılan yardımından danışdı

yazısı sah.4-də

Rusiya Ermənistanla bağlı "qaza" basmağa hazırlaşır

yazısı sah.9-də

"Qurbətdəki BİZ"in qonağı: "Hollandiya barədə 2 səhv məlumat var: mavilər və narkotik..."

yazısı sah.12-də

Ekspertlər hakim komandada kadr dəyişikliyini real sayır

yazısı sah.8-də

OPEK-dən Azərbaycan nefti ilə də bağlı proqnoz

yazısı sah.8-də

Prezident Administrasiyasında yeni kadr islahatı

yazısı sah.2-də

Rəsmi Bakı Avropa Birliyi ilə bağlı gözləntilərə nöqtə qoydu

yazısı sah.9-də

Bakı ilə Qərb arasında gizli kəşfiyyat savaşının bəzi detalları

Həbsdəkì "ÜCLÜYÜ" KİM SATIB - SENSASİON İDDİALAR

Leyla Yunus, Emin Hüseynov və Xədicə İsmayılin yazışmaları və hesabatları hakimiyyətin əlinə keçib; Qərbin onların qaçırlılması üçün hazırladığı əməliyyat isə baş tutmayıb; "gizli yazışmalar hakimiyyətin əlinde olmasaydı, yəqin ki, indi Qərbin təzyiqi ilə hər üç şəxs azadlıqda id..."

yazısı sah.3-də

Manatın daha bir sırrı: Rusiya amilli...

Ekspertlər devalvasiyanı Rusiyadaki durumla əlaqələndirir; vətəndaşlar krediti ödəyə bilmir, Mərkəzi Bank isə məsuliyyəti üzərindən atır

yazısı sah.10-də

Dilqəm Əsgərov:

**"Mənə elə
ittihamlar
edilir ki, sanki
bin Laden və ya
Basayevəm"**

yazısı sah.6-də

Zərifə Məhəmmədinova

**Adı kaset
qalmaqlında
hallanan sabiq
müşavir danışdı**

yazısı sah.7-də

**İntiqam Əliyevə
müayinədə
hansi şua
verilib?**

yazısı sah.3-də

Prezident Administrasiyasında yeni kadr islahatı

Prezident İlham Əliyevin səren-camına əsasən Prezident Administrasiyasının İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin sektor müdürü Vüqar Əliyev şöbə müdürünin müavini vəzifəsinə təyin olunub.

"Trend" in məlumatına görə, V.Əliyev mətbuat və informasiya orqanları ilə iş sektoruna rəhbərlik edib.

ya orqanları ilə iş üzrə cavabdehlik daşıyacaq.

Qeyd edək ki, V.Əliyev 2002-ci ildən Prezident Administrasiyasında çalışır. 2005-ci ildən İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin mətbuat və informasiya orqanları ilə iş sektoruna rəhbərlik edib.

Azərbaycanda qız övladı doğulanlara 10 min manat veriləcək

Azərbaycanda qız valideynlərinin mükafatlandırılmasına üçün yeni sistem tətbiq ediləcək.

1news.az xəbər verir ki, bu barədə İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin (İSİM) sedri Vüqar Bayramov bəyan edib.

Onun sözlerinə görə, ailədə ikinci qız dünyaya gəldikdə onun adına bankda 10 min manatlıq hesab açılacaq.

"Mükafatlandırma sistemi artıq Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış və 2015-2020-ci illər üçün nəzərdə tutulmuş Deməqrafiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramına daxil edilib. Dövlət Proqramının layihəsi yaxın günlərdə Nazirlər Kabinetinə təqdim ediləcək, müvafiq olaraq yaxın aylarda qüvvəyə minəcək", - V. Bayramov əminlik ifadə edib, amma dəqiq tarix açıqlamayıb.

Onun fikrincə, iqtisadi böhran mükafatlandırma sisteminin təsdiqlənməsində təzahür etməyəcək.

"Bu, Azərbaycan büdcəsi üçün elə də böyük məbleğ deyil", - iqtisadçı hesab edir.

Doğu Perinçek Bəşər Əsədin dəvəti ilə Suriyaya gedir

Səfər Suriya prezidentinin dəvəti ilə gerçekleşir

Doğu Perinçek

Vətən Partiyasıının başqanı Doğu Perinçek Suriya prezidenti Bəşər Əsədin dəvəti ilə Şama 3 günlük sefər hazırlaşır. Partiyadakı qaynaqlardan "Yeni Müsavat" a verilən bilgiyə görə, fevralın 28-dən martın 3-dək davam edəcək sefərdə Doğu Perinçeki 12 nəfərlik heyət müşayiət edəcək.

Türkiyə müxalif liderləri Bəşər Əsədlə yanaşı Suriyanın bir sıra hökumət və dövlət rəsmiləri ilə də müzakirələr aparacaq. Səfər "Qonşularla barış yurda barış" devizi altında keçirilir. Əsas müzakirə mövzuları iki ölkənin iqtisadi münasibətlərinin yenidən dirçəldilmesi perspektivləri və terrorla birgə mübarizə tədbirləri olacaq.

Partiya sədri Doğu Perinçek gözlənilen səfərlə bağlı "Yeni Müsavat" a açıqlamasında deyib ki, Türkiyənin xarici siyasetindən son illər açılan taraların sarılması üçün bütün siyasi səfərber olmalıdır." AKP iqtidarı qonşularımızın evine yanğın salıb. İndi alovlar bizim evimizin qapısını, pəncərəsini yalayır. Suriyanın başına açılan belə Türkiyənin başına açılan belədir. Suriyanın düşmənliyi Türkiyə düşmənliyidir, Suriyanın ərazi bütövlüyü Türkiyənin ərazi bütövlüyüdür. Suriya İraq və İranla işbirliyi夸raraq bölgəmizdəki bölgəcə terrora son qoymalıq. Milli hökmətimiz qurulanda isə Bəşər Əsədlə bərabər Süleyman Şah türbəsində saygı duruşunda bulunacaq".

Vətən Partiyası 3 günlük Suriya sefərinə gedəcək heyətin tərkibini də açıqlayıb. Heyətə Doğu Perinçekle Türkmen Parlamentinin başqanı professor Ümit Akkoyunlu, Eskişehir millet vəkili Süheyl Batum, keçmiş müdafiə naziri Barlas Doğu, İzmir millet vəkili Virgül Ayman Güler, Adana Sənaye Qurumu başqanı Fırat Karalı, Türkiye Silahlı Qüvvələri Baş Qərargahın keçmiş istibbarat müdürü general İsmail Hakkı Pekin, Vətən Partiyası başqanının müavinləri Şüle Perinçek, Yunus Soner, AKP-nin qurucusu, baş nazirin keçmiş müavini Abdullatif Şener, iş adamı Ali Rza Tekin, Mardin aşırət lideri Abdulkadir Yıldız, Türkiye-Suriya dostluq qrupunun baş koordinatörü professor Mehmet Yuva da var.

□ Aygün MURADXANLI

50 ölkənin idmançılarının xərclərini Baki ödəyəcək!

Bakıda keçiriləcək Birinci Avropa Oyunlarında iştirak edəcək erməni idmançıların da bütün xərclərini Azərbaycan ödəyəcək. Jurnalistlərə açıqlamasında MOK-un vitse-prezidenti Cingiz Hüseynzadə bunu da etiraf edib.

"Bələ praktika olimpiya oyunu keçirilərkən həmisi olub. Idmançıların nümayəndə heyətlərinin gəlib-getmək xərclərini bir qayda olaraq ya ev sahibi olan ölkə, ya da Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi ödəyir. İndiki halda həmin xərcləri Azərbaycan öz üzərinə götürüb. O cümlədən böyük ehtimalla tranzitlə Tiflisdən gələcək erməni nümayəndə heyətinin xərclərini da", - deyə Ç. Hüseynzadə vurğulayıb.

Onun sözlərinə görə, bütün nümayəndə heyətləri Olimpiya

kəndində, milli olimpiya komitələrinin rəhbərləri və baş katibləri isə «Fairmont» hotelində yerləşdiriləcək.

Beynəlxalq və Avropa Olimpiya komitələrinin prezidentləri idmançılarından aralı ərazidə yerləşdiriləcəklər. MOK-un vitse-prezidenti onu da vurğulayıb ki, Azərbaycan bu tədbirdə maliyyə cəhətdən dünyanın bir çox ölkələrinə translyasiya olunacaq televiziya yayımlarından gəlir götürəcək.

Aslan Aslanov "qorxulu yuxu" sundan danışdı

"Lamiye işi" ndə əsas figurant Səməkir İcra Hakimiyyətinin sabiq başçısı, sonradan kənd təsərrüfatı nazirinin müavini olmuş Aslan Aslanov qəzeti-mizin son sayındakı "Aslan Aslanovun "qorxulu yuxusu" ölkəyə qayıdır" sərlövhəli məqaləyə münasibət bildirib, "Yeni Müsavat"ı məhkəmə ilə hədələyib. Yada salaq ki, son yazıda A. Aslanovun təzyiqləri nəticəsində ölkədən qaçmış Nizami (Gəncə) rayonunun sabiq horbi komissarı, hazırda axtarışda olan və bu səbəbdən xaricdə gizlənən Bəhmən Nəsibovun ölkəyə qayıtmaga hazırlaşlığı qeyd edilir.

Yazında onun 2011-ci ildə redaksiyamıza yolladığı və qəzətin həmin ilin sentyabr, oktyabr aylarındaki sayılarında dərc edilən məktublardan sitatlar vermişdir. Oxucuların nəzərinə çatdırılmışdır ki, B. Nəsibovun məktubları qəzeti-mizdə dərc ediləndən sonra o dövrə vəzifə daşıyıcısı olan Səfər Əbiyev və Aslan Aslanovu rahatsız etmişdi. Çıxış yolu kimi isə B. Nəsibovun Azərbaycandakı qohumlarına təzyiq etmək onu məktublardan imtinaya məcbur etmişdir. Bu haqda "Yeni Müsavat" in 20 sentyabr 2011-ci il tarixli sayında "Qaçaq komissarın gözənlənən videotəkzibi yayıldı" sərlövhəli yazı dərc etmişdir. Yazında Bəhmən Nəsibovun ölümündən də bəter şeylər təhdid olunaraq 6-7 dəqiqlik videoya çəkildiyi qeyd olunurdu.

B. Nəsibov bu gün də xaricdədir və ölkəyə qayida bilmir. Onun qohumları isə Azərbaycanda yaşayırlar. Ortada B. Nəsibovun qohumlarının təhdid edilməsi iddiası da var.

Maraqlıdır ki, A. Aslanovun son açıqlamasına B. Nəsibovun 2011-ci ildə təhdid altında yıldığı videomüvəraceti yeni video kimi təqdim edilir və youtube.com-a 26 fevral 2015-ci ildə yenidən yerləşdirilir.

□ E. MƏMMƏDƏLİYEV

P.S. Yazmışdıq, bir də xatırladaq ki, Aslan Aslanovun mövqeyini dinləməyə, dərc etməyə hazırlıq.

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühəsibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürçülükdə kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel:/Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «Iran» klinikasının yanına

Tel:/Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Azərbaycanlı general Türkiyədə niyə həbs edildi?

Türkiyə polisinin keçmiş istintaq şefi Ramazan Akyürek 2007-ci ildə qətəl yekirilmiş erməni jurnalist Hrant Dinkin işinə görə həbs edilib.

ANS PRESS-in məlumatına görə, işi araşdırın prokuror Gökalp Kökçünün iddiası esasında Ramazan Akyürek Ankaranada həbs edilib.

Dindirmə zamanı qılım tutulmuş Öğün Samastın "şahid" ifadələri, həmçinin qətəl sıfırı verdiyi iddia edən Yasin Hayalın həbsinin detalları gündəmə gəlib. Ramazan Akyürek dindirmə zamanı Yasin Hayalın nəyə əsasən həbs edildiyini izah edə bilməyib. Onun üzərində izləmə olub-olmamasını da xatırlamayıb.

Yasin Hayal sonradan Türkiyə ordusunun onlara generalının həbs edildiyi "Ergeñekon" əməliyyatında açar şəxslərdən biri oldu. Azərbaycan əsilli jandarma generalı Vəli Kiçik mehz Yasin Hayalla bir tədbirdə yanaşı durduğuna görə həbs edildi. Daha sonra Türkiye ordusunun çox sayıda ehtiyatda olan hərbi tutularaq dövlət çevrilişinə cəhdde günahlandırıldı.

Zığ sakinlərinin avtobus problemi

Bakının Zığ qəsəbəsindəki 5 mərtəbələrdə yaşanan sakinlər 48 nömrəli avtobusun yolunun qisaldılması ilə bağlı redaksiyamıza şikayət məktubu göndərilib. Sakinlər avtobus lağv edildiyi üçün evlərinə xeyli yolu piyada getmək məcburiyyətində qaldıqlarını bildirirlər:

"44 və 48 nömrəli avtobuslar eyni sahibkara məxsusdur. 44 sayılı avtobusdan 4 ədəddir. Onu azaldaraq 48 nömrəli avtobusun sayını artırı bilərlər. Zığ qəsəbəsində 5 mərtəbələrdə yaşayan 350 aile "8-ci kilometr bazarı"na gelib bazarlıq etmək üçün iki avtobus dayışmalı olur. Əvvəl isə 48 nömrəli avtobusla düz qəsəbənin sonuna kimi gedirdi. Daha sonra onun yolu qisaldaraq son dayanacağını "Əhmədli" metrosunun yanına qədər etdi. Bu bize zülmür, həm də iki qat xərc. Məsələ ilə bağlı 2014-cü ilin sentyabr ayında 223 sakinin imzası ilə prezident başda olmaqla, bütün aidiyyəti qurumlara şikayət məktubu göndərdik. Bizim şikayətimiz buradan Nəqliyyat Departamentindən de bize cavab geldi ki, paytaxtın küçə və prospektlərinde yaranan tixacların aradan qaldırılması məqsədi ilə bəzi marşrut xətlərində dəyişiklik edilib. Həmçinin 48 nömrəli marşrut 44 nömrəli marşrutu təkrarladığı üçün xətt üzrə müntəzəm sərnişin axınının olmaması səbəbindən xətti qisaldılaraq son dayanacağı "Əhmədli" metro stansiyası olub".

Sikayətçilər qeyd edir ki, Hətta Nazırər Kabinetinin Nəqliyyat şöbəsində qəbulda olsalar da heç bir müsbət nəticə əldə edə bilməyiblər.

□ Günel MANAFLI

Yazarımız Tofiq Yaqqubluya Azadlıq!

Bakı ilə Qərb arasında gizli kəşfiyyat savaşının bəzi detalları

Hüquq müdafiəçiləri Leyla Yunus, Emin Hüseynov və jurnalist Xədicə İsmayılmış işi Qərblə Azərbaycan hakimiyəti arasında münaqişə səbəbiనe گevrilib. Hazırda L.Yunus və X.Ismayılmış həbsdədir və Qərb dövlət və təşkilatlarının israrlı tələblərinə baxmayaq görünən odur ki, Bakı onlara qarşı xeyli dərcədə qəzəblidir. E.Hüseynov isə son məlumatlarra görə, İsvəçrənin Bakıda səfirliyində gizlənir.

Bugündə her 3 şəxsi hakimiyyətin qəzəbinə getirən, hədəfə çevrən və Qərbin onları qorumağa çalışdığı proses barədə bəzi məlumatlar əldə etmişik. Diplomatik qaynaqlara daxanın mənbəmiz iddiə edir ki, konkret olaraq L. Yunus, X. İsmayılmış və E. Hüseynovun həbs olunması məsəlesi sonuncu prezident seçkilərindən sonra gündəmə gelib. Mənbənin iddiyasına görə, 2013-cü il prezident seçkiləri zamanı Avropa Demokratik Təsisatlar İnstitutu ilə birlikdə Azərbaycanda seçkilerin saxtalaşdırılması ilə bağlı geniş hesabat hazırlanıb. Bu hesabatın hazırlanmasında iştirak edən əsas şəxslər Leyla Yunus, Xədicə İsmayılmış və Emin Hüseynov olub. (Burada başqa adlar da var - məsələn, Anar Məmmədinin də adı fragmental olaraq bu məlumatda keçir - N.K.) Mənbənin iddiyasına görə, seçkiler tarixində bunda mükemmel və argumentli, o cümlədən də sərt hesabat olmayıb; elə bu səbəbdən də hesabat ölkə rəhbərliyi tərəfindən qəzəblə qarşılıqda.

Mənbənin bildirdiyinə görə, bundan sonra MTN, DİN, Vergilər Nazirliyi, Əmlak Komitəsi və digər qurumlarla bu şəxslərlə bağlı bütün "açıqlar"ın araşdırılması, məlumatların toplanması tapşırıq verilib. Eyni zamanda xüsusi xidmət orqanları bu və digər fəal QHT rəhbərlərinin xəriclə bağlanıtları və fealiyyətləri araşdırılmalı olub. Bu qurumlar sözügedən şəxslərin fealiyyətinə araşdıraraq hansısa ilisəcək nöqtə axtarıblar. Lakin ilkin mərhələdə, eləcə də daha sonradan dövlət qurumları hər hansı ciddi faktlar əldə edə bilməyib-lər.

"Ancaq onların "satılması" və ya elə verilməsində bir nəfərin rolu olub, hansı ki, bu 3 nəfərin üçün də yaxın olan şəxsdir" - deyə mənbə qeyd edir. Bildirilir ki, hər üç personanın Azərbaycan hakimiyəti ilə bağlı hazırladığı gizli, yeni ictimaiyyətdən məlumatlı hesabatlar məhz həmin şəxsin vasitəsilə hökumətin əlinə keçib. Sitat: "E.Hüseynov, X.Ismayılmış, L.Yunus eyni zamanda gizli hesabatlar hazırlayıblar. Məhz həmin bu şəxslər yaxın olan adamın köməyi ilə hökumət onların hazırladığı hesabatları, yazışmaları göndərdikləri ünvanları öyrənib və yazışmaları elə keçirib".

Hələlik bu şəxsin kimliyi açıqlanımr. Lakin "gizli şahid"

Həbsdəki "Uğluyu" kim satıb - sensasion iddiaları

Leyla Yunus, Emin Hüseynov və Xədicə İsmayılmışın yazışmaları və hesabatları hakimiyətin əlinə keçib; Qərb paytaxtlarında onların qaçırlılması üçün hazırlanan əməliyyat isə baş tutmayıb; "gizli yazışmalar hakimiyətin əlinde olmasayı, yəqin ki, indi Qərbin təzyiqi ilə hər üç şəxs azadlıqda idi..."

barədə və sözügedən yazılar, hesabatlar haqda hökumət Qərbi məlumatlandırib. Bu səbədən də nə ABŞ, nə də Avropa budamalarla bağlı Bakıya çox idi - təzyiq edə bilmir. Mənbəmizin iddiəti qeydi: "Hökumət mesaj verir ki, eger təzyiq edilsə, bu hesabatlar açıqlanacaq. Bu hesabatlarda isə Avropa və Amerikadan olan nüfuzlu dövlət adamlarının adları keçir. Bu səbəbdən də onlar mediada adlarının hallanmasını istəmir. Məhz bu səbəbdən də Qərb ölkələrinin nümayəndələri ares-tatlara ümumi azadlıq tələb et-sələr də, konkret olaraq bu 3 şəxslə bağlı tələblər sesləndirilir. Ona görə də Vikiroya Nulandin Bakı səfərində də bu məsələlərin üstüne gedilmədi. Əger bu gizli yazışmalar hakimiyətin əlinde olmasayı, yəqin ki, indi Qərbin təzyiqi ilə hər üç şəxs azadlıqda idi..."

Ancaq sonradan ABŞ və Britaniya səfirləkləri aradakı etimadı itirməmək, Bakı ilə əlaqələri zərəbə altına qoymamaq üçün bu işdən kənardə saxlanılıb. Bundan sonra yeganə variant Eminin İsvəçrə səfirliyinə sığınması olub. Eyni zamanda İsvəçrə dünyada neytral, bütün kateqoriyadan olan rejimlərin, o cümlədən neft dollarları çox olan Azərbaycanın "toxunulmaz" qəbul etdiyi yeganə ölkədir. Həm də İsvəçrənin Azərbaycanla hər hansı ciddi bir tərəfdəşlığı yoxdur. Sadəcə, gəzen xəbərlərə görə, Azərbaycan məmurlarının valyuta ehtiyatlarının bir qismi bu ölkədə saxlanılır. Bu səbəbdən də Eminin gizlədilməsi İsvəçrə səfirliyi vasitəsilə həyata keçirildi".

Maraqlıdır ki, X.Ismayılmışın (Mənbə X.Ismayılmışın ölkədən getmək istəmədiyi) qeyd edir - N) olmaqla, qalan iki şəxsin Azərbaycandan vaxtında çıxarılmış ilə bağlı plan olub deyir mənbəmiz. Ancaq Leyla Yunusla bağlı plan - onu ölkədən çıxartmaq - baş tutmayıb və onu Azərbaycanda həbs edirlər. "Fransa səfirinin Leyla Yunuslu ölkədən çıxara bilməməsi bütövlükde AB və Avropa Komissiyasının Bakı ofisi üçün utancverici bir hadisə kimi qiymətləndirilib. Baxmayaq ki, Azərbaycanın məhz Fransa ilə çox yaxşı əlaqələri vardı".

Mənbənin verdiyi məlumatda qeyd olunur ki, L.Yunus olayından sonra Emin Hüseynovun həbs olunacağı məsəlesi Qərbdəki müəyyən dairələrdə ciddi müzakirə olunub: "Leyla

Yunusun həbsindən sonra ABŞ səfirliyi Emin Hüseynovla onun təhlükəsizliyi məsələsini ciddi şəkilde müzakirə etməyə başlayıb. Onu ölkədən çıxartmaq qərarına geliblər və bunun üçün bir

Gündəm

Qeyd edək ki, "Arqo" əməliyyatı ABŞ-in İrəndəki səfirliyinin 6 əməkdaşının girovluqdan qaçırlmasına həsr olunan filmin adıdır. 1979-cu il noyabrın 4-də İranın paytaxtı Təhranda ABŞ səfirliyinin binası tələbələr tərəfindən ələ keçirilir və 66 nəfər personal girov götürülür. Ancaq 6 nəfər diplomat qaçaraq xilas ola bilir. 6 nəfər səfirlilik əməkdaşı Kanada səfirliyində və İngiltərə səfirlərinin evlərində gizlənlər.

6 səfirlilik əməkdaşını Tehrandan qaçırmak üçün CİA-da qərargah qurulur və plan hazırlanır. Plana görə, guya "Hollivud" "Arqo" adlı elmi-fantastik film çəkilişlərini başlanmalıdır. Çəkiliş planına əsasən, filmin bəzi hissələri də İranın ərazisində ləntə alınmalıdır. Bu əməliyyatın İrəndəki işlərini özək əsilli müsəlman Nəzər təşkil edir. Əməliyyat 11 gün davam edir və "Hollivud"da qurulan saxta "Altinci

"Khazar Islands"da Beynəlxalq Şahmat Mərkəzi yaradılacaq

"Avesta Konsern" həyata keçirdiyi "Khazar Islands" layihəsi dövlət xadimləri və diplomatlar, sərmayəçilər və tikinti şirkətləri ilə yanaşı müxtəlif qeyri-kommersiya qurumlarının da diqqətini cəlb etməkdədir. Xəzər sahilində salınmaqdə olan bu şəhər müxtəlif beynəlxalq tədbirlərin, o cümlədən idman yarışlarının yeni ünvanı ola bilər.

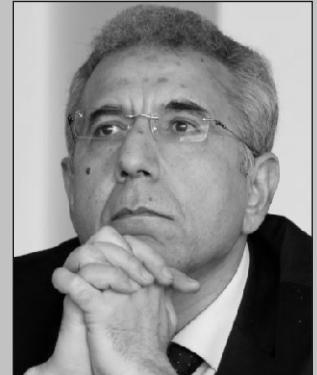
İşgüzar məqsədlə Bakıya gələn Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının prezidenti Kirsan İlümjinov "Khazar Islands" layihənin həyata keçirildiyi ərazidə olub və şəhər kompleksinin tikintisi ilə tanış olub. "Avesta Konsern"ın prezidenti Hacı İbrahim Nehremli ile görüşən Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının prezidenti Kirsan İlümjinov "Khazar Islands"da Beynəlxalq Şahmat Mərkəzinin yaradılması təklifi ilə çıxış edib. Hacı İbrahim Nehremli qeyd edib ki, prezident İlham Əliyev Azərbaycanda şahmatın inkişafına böyük diqqət göstərir və bu məqsədlə Dövlət Programı da qəbul edilib. "Avesta Konsern"ın prezidenti "Khazar Islands"da Beynəlxalq Şahmat Mərkəzinin yaradılmasının prezident İlham Əliyevin Azərbaycanda şahmatın inkişafı siyasetinə dəstək ola biləcəyi qeyd edib və mərkəzin yaradılması üçün əməkdaşlığı hazır olduğunu vurğulayıb. Danışqların sonunda "Khazar Islands"da Beynəlxalq Şahmat Mərkəzinin yaradılması ilə bağlı ilkin razılıq əldə edilib. Qərara alınıb ki, Beynəlxalq Şahmat Federasiyası "Khazar Islands"da yaradılacaq Beynəlxalq Şahmat Mərkəzi ilə bağlı bir neçə layihə hazırlanın və "Avesta Konsern"ın nümayəndə heyəti ilə növbəti görüşdə təqdim etsin.

□ Xəbər xidməti

İntiqam Əliyevə müayinədə nə şüa verilib?

Vəkilləri hüquq müdafiəcisinin müayinəsinin nəticələrini tələb edir **H**azırda həbsdə olan Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin (HMC) sədri İntiqam Əliyevin fevralın 19-da təcrid-xanadan zorla müaiyinəyə aparılması barədə xəbər vermişdir. Hüquq müdafiəcisi xəstəxanaya aparılan kən üst paltarını geyinməsinə belə imkan verilməyib. Nəticədə o, əlavə xəstəlik-qırılıcılıqla üzülmüşdür.

Bu barədə "Yeni Müsavat"ın İntiqam Əliyevin vəkilini **Şəhla Hümbətova** məlumat verdi. Vəkil fevralın 25-də HMC rəhbəri ilə görüşüb: "Baş vermiş hadisəni İntiqam müəllim mənənə danışdı. Dedi ki, kamerasa gəldilər və müaiyinəyə gedəcəyilər söylədilər. Amma o, razılaşmayıb və bunun səbəbini soruşub. İntinta edəndə kameraya 8-10 nəfər daxil olub. Onun qolundan tutanda artıq getməyə məcbur olub. Neyrocərrahiyə Xəstəxanasına aparıblar. Üst geyimini geyinməsinə belə imkan verməyiblər. Hazırda qripdir. Yolda xəstələnib. İntiqam müəllim ona görə getmək istəyib ki, hansı səbəbdən xəstəxanaya aparılması ilə bağlı qərarı tələb edib. Vəkil və yaxınlarına xəbər vermək istəyib. Xəstəxanada onu iftixar Qurbonov adlı həkim qarşılıyib.

İntiqam Əliyev

Üçün belə bir formal müaiyinə aparıblar. Biz sorğu ilə müaiyinənin nəticələrini istəyəcəyik. Əger müaiyinə olubsa, demək, rəsmi sənədlər var".

Qeyd edək ki, İntiqam Əliyev ötən il avqustun 8-də həbs edilib. O, Cinayət Məcəlləsinin 213.1-ci (vergidən yayınma), 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə), 192.2-ci (qanunsuz sahibkarlıq) və 179.3.2 (mənimsemə və israf etmə) maddələri ilə təqsir-ləndirilir.

□ Cavanşir ABBASLİ

Amerika Konqresinin Dağlıq Qarabağ separatçularına və Ermənistana illərdir maliyyə yardımını ayırması Azərbaycanda ciddi etirazlar doğdurduğu kimi sullalar da ortaya çıxarırlar. "Yeni Müsavat"ın mövzu ilə bağlı sullarını ABŞ səfirliliyinin mətbuat katibi Nik Barnet cavablandırıb.

- ABŞ in diyədək Dağlıq Qarabağın separatçı rejimini və işgalçı Ermənistana nə qədər maliyyə yardımını ayırıb?

- Biz sizin sualınızın cavab olaraq Ermənistana yardımla əlaqədar deyil, Azərbaycanla və Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı əhalisi ilə əlaqədar daha ətraflı məlumat vere bilərik. 1992-ci ildən başlayaraq, ABŞ Azərbaycana 1 milyard 100 milyon ABŞ dolları məbləğində yardım edib. Bundan başqa, ABŞ Dövlət Departamenti 1992-2014-cü illerde Azərbaycana 221 milyon ABŞ dollarına bərabər olan humanitar təhlükə verib. Bu addimları atmaq bizim daha güclü, demokratik, müstəqil Azərbaycana yardım etmək məqsədlərimizdən irəli gəlib. Bu yardımın regional təhlükəsizlik, müdafiə, hərbi, sərhədlerin təhlükəsizliyi, avadanlıqla təmin etmə, texniki yardımçılar, insan alverinə qarşı mübarizə sahələrini əhatə etdir. Əlbəttə, biz demokratik institutlara ve proseslərə də dəstək göstəririk. Bu, davamlı və geniş iqtisadi inkişafə maliyyə əldə etmek imkanları və eyni zamanda gənclərə dəstək, normativ hüquq sahəsinə dəstək və biznes mühitinin yaradılmasına dəstəyi də əhatə edir.

- ABŞ-in Moldova, Gürcüstan, Ukraynadaçı separatçılara münasibəti tam fərqlidir, hətta onlara qarşı sanksiya qərarları da var. Ancaq Dağlıq Qarabağdaçı separatçı quruma maliyyə yardımını ayırır. Separatçılara münasibətdə ayrı-seçkililikin

Amerika diplomatı "Yeni Müsavat" a ermənilərə ayrılan yardımından danışdı

Nik Barnett: "Bu məsələ ilə əlaqədar ABŞ-in nəzarəti, tələbləri çox sərtdir"

səbəbinə necə izah edə bilərsiniz?

- 1998-ci ildən başlayaraq ABŞ Konqresi Dağlıq Qarabağ əhalisinə yardım göstərir. Lakin Dağlıq Qarabağdakı tanınmış separatçı rejime hər hansı bir yardım göstərilməyib. 2002-ci ildən başlayaraq ABŞ hökuməti Dağlıq Qarabağda müxtəlif humanitar layihələrə - ərazilərin minalardan təmizləməsi, məktəblərin təmir və təkini, ilkin tibbi yardım və kənd təsərrüfatı sahələri də daxil olmaqla, ildə təxminən 2 milyon dollar xərcləyib. Son maliyyə yardımı ərazilərin minalardan təmizlənmə layihəsini həyata keçirmək üçün həmişə olduğu kimi birbaşa layihəni icra edən təşkilata ayrılib.

- Rəsmi Vashington Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü də-

təklidiyi bildirir, ancaq eyni zamanda Azərbaycan ərzilərinə qəsd edənlərə yardım göstərir. Bu mənada mən sualıma konkret cavab ala bilmədim.

- ABŞ hökuməti humanitar yardımını Azərbaycanda ehtiyacı olan, xüsusen də çözülməmiş Dağlıq Qarabağ münəaqışının nəticəsində məcburi köçkünlər düşümüş böyük sayıda insanlara göstərir. ABŞ 1993-cü ildən bu vaxtla qədər Azərbaycanda qaćqın və məcburi köçkünlərin ehtiyaclarını azaltmaq məqsədi ilə 115 milyon ABŞ dolları həcmində yardım göstərib. Siz bundan önce başqa münəaqışə zonaları ilə əlaqədar soruşunuz. Bu yaxınlarda cənab Uorük Ukrayna ilə əlaqədar suala cavab vermişdi. Biz tam şəkildə Dağlıq Qarabağ münəaqışının hə-

tərəfləri nizamlanması kontekstində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini destekleyirik. Lakin bu münaqişələrin hamısı fərqlidir. Onların müxtəlif tarixçələri var və bu münaqişələrə özlərinə məxsus özəllikləri əsasında yanaşılmalıdır. Beləliklə, biz Ukrayna, Gürcüstan, Moldova və yaxud başqa bir yerde baş verən konfliktlərə Dağlıq Qarabağ münəaqışəsi kimi eyni formada yanaşmamalıq. Fakt ondan ibarətdir ki, bu münaqişənin hərətəfli həlli bazasını təşkil edən element, prinsiplər mövcuddur, biz onların üzərində işləməliyik və sülh sazişini yaxınlaşdırmaq istiqamətində irəliləməliyik. Həmçinin davamlı sülhün real bazasını yaratmayan müqavilələrdən uzaq olmaq lazımdır.

- Ermənistən üzərindən ayrılan yardımın qondarma rejiminin hərbi məqsədləri üçün istifadə edildiyi ilə bağlı ciddi şübhələr mövcuddur. Nə dərəcədə əmənilik var ki, Konqresin ayırdığı yardımçılar erməni separatçılara məqsədləri namına sərf olunmur?

- Bu məsələ ilə əlaqədar ABŞ-in nəzarəti, tələbləri çox sərtdir və maliyyə hənsi strukturları bu layihəni həyata keçirir, həm o strukturlara verilir. Yeni hənsi dövlət orqanlarına maliyyə yardımını göstərilir.

□ Elşad PASASOV

rak etməməsi, qurumun keçmiş rəhbəri Söyünn Sadiqovun Abbasovu qarşı ardıcıl hücumları, hətta Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliliyinin açıq şəkilde bu işə qarşıraq Abbasovun təşkilatdakı dayaqlarının dağıdılması na hərətəfli dəstək vermesi və buna reğmən yeri hakimiyyət orqanlarının fəaliyyətsizliyi və susqunluğu məsələnin nə yerdə olduğunu göstərir".

Sayıt yazarı ki, A. Abbasovun yaxın dostu, Dağıstan prezidenti Ramazan Abdulatipov bunun üçün Putine yaxın simallardan birindən dəstək istəyib: "Həzirdə Abdulatipov həm Moskva, həm də Bakı ilə dil tapmağa çalışır. Abdulatipov bununla Abbasovun vaxtı onlara göstərdiyi yaxşılıqların əvəzini çıxmaga çalışır. Bir müddət əvvəl Rusiyadakı səfir Polad Bülbüloğlunun 70 illik yubileyi ilə əlaqədar Dağıstanın "Əməkdar incəsənet xadımı" fəxri adını ona təqdim etmək adı altında Moskvalı Azərbaycan səfirliliyinə təşrif buyuran Abdulatipov, həm də səfiri Abbasovun məsələsini öz hakimiyyəti qarşısında qaldırmışa sövq etməyə çalışıb".

Sayıt iddia edir ki, 2013-cü il president seçkiləri ərefəsində "Milyarderlər İttifaqı" Milli Şura vəsaitəsilə təkcə Azərbaycanda

narlaşdırmasının mühüm səbəpleridir. Verilen məlumatə görə, bu məsələ iki ölkə rəsmiləri arasında dəfələrlə müzakirə olunub və sonda Azərbaycan tərəfini qane edə biləcək nəticə əldə edilib. "AzerRos" ətrafında

baş verən son hadisələr də göstərir ki, Rusiyanın hakimiyyət dairələri artıq A. Abbasovu müdafiə etməyə meylli görünür. Fevralın 20-de qurultay adı ilə keçirilmiş tədbirdə azərbaycanlıların faktiki olaraq işti-

"A.M.A.Y. Abdulla" məhkəməsində sərt danışdı

"Sizə sıfariş veriblər ki, məni tutasınız"

Fevralın 26-da Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Əfqan Hacıyevin sədrliyi ilə "A.M.A.Y." rəhbəri Abdulla Abdullayev, daha beş nəfər - Elşən Nəzərov, Heydər Rzayev, Mehman Məmmədəxanlı, Vüdadi Qurbanov və Hadejda İlyasovanın işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilib. Onlara qarşı dələduzluq, mənimməsəmə, vəzifədən sui-istifadə kimi ittihamlar irəli sürültüb. A. Abdullayev istisna olmaqla, digərlərinin barəsində həbsə bağlı olmayan qətimkən tədbiri seçilib.

A. Abdullayevin vəkili Osman Kazimov vəsatət qaldıraraq deyib ki, irəli sürülmüş ittihamların mahiyyəti onun müvakkilinə aydın deyil. Bu səbəbdən vəkil ittihamların mahiyyətinin izah olunmasını istəyib. "Irəli sürülmüş ittihamlarda bəhs olunan məsələlər əslinde müqavilə öhdəlikləridir, məlki qaydada həll olunmalıdır. Hətta bu halda da aydın deyil ki, Abdulla Abdullayevin həmin müqavilələrə nə aidiyəti var? O, müqavilələrin bağlanmasında tərəf kimi iştirak edibmi? Üzərinə öhdəlik götürüb? İttihəmdən bütün bunlar aydın deyil. Yazıları ki, "144 milyon vəsait "A.M.A.Y." in tikinti-təmirinə və İranda istintaqa məlum olmayan biznes fəaliyyətinə sərf olunaraq leqallaşdırılıb". Bu cür ittihamı irəli sürmək asandır, onu sübut etmək lazımdır. 144 milyonu kimsə qapışdırır, sadəcə, pulun sahibi qarşısında onu leqallaşdırmaq üçün Abdulla Abdullayev bə ittiham verilib" deyə, vəkil bildirib.

Abdulla Abdullayev də vəkilinin vəsatətinə münasibət bildirərkən deyib ki, ittihamların mahiyyəti ona aydın deyil: "11 aydır həbsə saxlayırlar. Biz raiyyət, boynumuz dövletin qanunları qarşısında qıldan incədir. Amma elə məsələlər var ki, onların üstündən keçmək olmaz. Prokuror o boyda ittiham oxudu, amma onların nədən ibarət olduğunu anlamaq olmur. Mənim heç bir hüququm yoxdur. Bu ölkədə məndə hüquq qoymadılar".

Prokuror Fərid Hağıyev vəkilin vəsatətinə etiraz etməyib.

Hakim ittiham haqqda qısa izahat verib.

A. Abdullayev da öz fikrini bildirib: "Müəssisə yaratmaq, kredit görmək nə vaxtdan cinayet olub? Xüsusən də kreditlər ödənilib? Müştəriqin yazdıqları bir-birinə uyğun gəlmir. Bir yerde yazar ki, götürülen pullar menimsənilib, başqa yerde yazar ki, "A.M.A.Y." in təmir-tikintisine sərf olunub".

O, məhkəmə prosesinin sürətləndirilməsini istəyib: "Mənimlə bağlı nə hökm verəcəksinizə verin, çıxb Gedek. Sizə sıfariş veriblər ki, məni tutasınız. Mənə də sıfariş vermədilər ki, o binanı tikim. Siz məni tutmasanız, özünüzə problem yaradacaqsız, tutsanız da mən... Mən bu gün burada qanunsuz saxlanıram. Həbs müddətim fevralın 4-də başa çatıb. Lakin nə mənim özüm, nə də müdafiəçilərimin iştiraki olmadan həbs müddəti uzadılıb".

Daha sonra məlum olub ki, iş üzrə zərərçəkmiş qismində tanınanlardan bir nefer - Orxan Cəfərov Abdulla Abdullayevə qarşı 2 milyon 120 min manatlıq yeni məlki iddia ilə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə müraciət edib. O, vəfat etmiş nənəsi Minayə Qurbanovanın adına 2 obyekt və 6 mənzilin alınması üçün ödənilmiş vəsaitin tutularaq, A. Abdullayevin əmlakına yönəldilməsini istəyib.

Vəkillər işin icraata qəbul edilməsinə etirazlarını bildiriblər. Dövlət ittihamı isə deyib ki, Orxan Cəfərov özü əvvəlcə məhkəmədə dindirilməli, bundan sonra onun iddiasının icraata qəbul ediləb-edilməməsini dair qərar verilməlidir.

Məhkəmə prosesi martın 5-də davam edəcək.

□ E. MƏMMƏDƏLİYEV

yaraq, nə "Milyarderlər İttifaqı"-Milli Şura "İzdivacı"nın məhəsulu Rüstəm İbrahimbəyovun prezidentliyə namizədiyini irəli sürüdü, nə DADP "ikinci hakimiyyət partiyasından" "birinci hakimiyyət partiyasına" çevrildi, nə də Elnur Aslanovun üzerinde qurulmuş hakimiyyət planları baş tutdu.

"Bütün birləşmələr reğmən, Azərbaycanda hakimiyyət çevrilişli ssenarisinin əsas icraçılarından olan Abbas Abbasovun Abdullayev üzərində böyük zəhməti var. Onun və digər dostlarının A. Abbasovu xilas etmək cəhdləri də bu baxımdan başa düşüləndir. Görəsən, dağlıstanlı "inqilab ixracatçı" və Putinin dostları artıq barəsində qərar verilmiş bu şəxsi siyasi proseslərin mərkəzində Abbas Abbasovun ciddi rol olub. Sayt yazarı ki, bütün cəhdlərə baxma-

da "Milyarderlər İttifaqı" - Milli Şura "izdivacı"nın məhəsulu Rüstəm İbrahimbəyovun prezidentliyə namizədiyini irəli sürüdü, nə DADP "ikinci hakimiyyət partiyasından" "birinci hakimiyyət partiyasına" çevrildi, nə də Elnur Aslanovun üzerinde qurulmuş hakimiyyət planları baş tutdu.

Milli Şura "izdivacı"nın məhəsulu Rüstəm İbrahimbəyovun prezidentliyə namizədiyini irəli sürüdü, nə DADP "ikinci hakimiyyət partiyasından" "birinci hakimiyyət partiyasına" çevrildi, nə də Elnur Aslanovun üzerinde qurulmuş hakimiyyət planları baş tutdu.

□ Musavat.com

Bir neçə gün önce AXCP-dən istefa vermiş Razi Nurullayevlə partiya rəhbərliyi arasında gərginlik davam edir. AXCP rəhbərliyinə daxil olan şəxslər R.Nurullayevi satqın adlandırırlar. Nurullayev qarşı on sort mövqeni AXCP sədrinin müavini Fuad Qəhrəmanlı nümayiş etdirir. F.Qəhrəmanlı R.Nurullayev qarşı danışarkən Niyaməddin Orduxanlı, Ay-nur Camalqızı və digər bir sıra şəxslərin də ünvanına ittiham irəli sürüb.

F.Qəhrəmanının ittihamını cavablandırıran BAXCP sədrinin müavini Niyaməddin Orduxanlı isə facebook sosial şəbəkəsin-də ona cavab verib: "Vaxt gelecek Əli Kərimliyə on sərt sillə vuran Fuad Qəhrəmanlı ola-caq. Fuad Qəhrəmanlı Əli Kərimlinin yanında çox qalmaya-caq və o da istefa verəcək. Fuad Qəhrəmanlı özü də yaxşı bilir ki, Əli Kərimli yegane şəxsdir, onuna uzun yol getmək mümkün olmur və o hər kəse xəyanət etməyi bacarırr. Əli Kərimli kimlərə xəyanət etməyib ki?! Əbülfəz Elçibey başda olmaqla, hər kəse, o cümlədən təlebə yoldaşlarına, dəst dədiyi şəxslərə, hətta ailəsini və özünü qoruyan insanlara. Əli Kərimli bolşevikdir. Kim onuna deyilsə, düşməndir. Bu adam üçün heç bir mənəvi də-yər qalmayıb. Sözün həqiqi mənasında Əli Kərimli ilinə qədər siyasişmiş adamdır. Ona yaxşılıq edən adamı bir sa-at ərzində düşmən edir. Baxın Razi bəyin acıqlamalarına. Ne-çə ola bilər ki, ondan imtina edən hər kəs-müavinləri olmuş Asəf Quliyev, Razi Nurullayev və müşavirləri Şakir Abbasov, Zərifə Məhəddinova, Rəsul Mirhəsimli eyni ittihamları səs-ləndirir? Fuad Qəhrəmanlı Ay-

nur Camalqızını da ittiham edib. Başa düşə bilmirəm, eğer Ay-nur xanımın fealiyyəti siz qane etmirə, neca ola bilər ki, Fuad Qəhrəmanının həyat yoldaşı Aynur xanımın rəhbərlik etdiyi media qurumunda çalışır? Bu-nu necə başa düşək?"

R.Nurullayev isə facebook səhifəsində AXCP yetkililərinin sosial şəbəkələrdəki fealiyyətindən yazıb. O bildirib ki, parti-yada bəzi sədr müavinlərinin facebookda bir neçə səhifəsi var ki, onların vasitəsilə rəqib-lərə qarşı kampaniya aparırlar: "Saxta profilər fəlsəfəsini Azərbaycan siyasetinə bu partiya gətirib və buna təessüf edirəm. Sədr müavinlərindən də bir-iki-si istisna olmaqla, hər biri onlar-la saxta profil istifadə edir. Bu, çox utancıverici hərəkətdir. Saxtakarlıqlara qarşı mübari-zənin elində bayraq edən partiya bunu özünə necə uyğun göre bilər?

Utanıram. Həm də yanıram. Yanıram o istismar etdiyiniz cəbhəçilər üçün. Çünkü saxta profilər real adamların görünüşün dəye, ömründə bir dəfə in-ternete girməyən cəbhəçilərin adından beş profiləri yaradıb sizdən fərqli düşüncənləri söyür və dişləyirsiniz. Bilirəm ki, bu həm də AXCP sədrinin göstərişi

Razi Nurullayev "səfirliliklərdə gizli dinləme" ilə bağlı müraciət yaydı

"Dediym və yazdığım məsələlərdə zərrə qədər də yalan yoxdur"

Razi Nurullayev

ile yerinə yetirilir. Bəs harada qaldı azad söz, fərqli fikir və di-gərlərinin düşüncəsinə hörmət?"

R.Nurullayev fevralın 26-da media nümayəndələri üçün də müraciət yayıb. Müraciətində bildirib ki, mətbuat konfran-sında ABŞ və Amerika səfirliyi barədə dedikləri kontekstdən çıxarıllaraq verilir: "Bunun üçün də aydınlıq gətirirəm. Əli Kərimli ilə evində görüşərken o mənə deyib ki, ABŞ və Böyük Britaniya səfirlikləri ilə bağlı heç zaman problemim olmayıb və hər zaman isti münasibətlərimiz olub. Hər zaman Amerika və Böyük Britaniyanı Azərbaycan dövlətinin dostu hesab etmişəm və fikirlərimdə

yətə işləyirəm. O deyib ki, on-lar mənimle bağlı məlumat top-layıblar və 3-4 ildir ki, ona mə-lumatlar ötürürler. Əslində bu fikri mənə bir dəfə də 2012-ci ildə demişdi. O zaman isə yal-nıñ Böyük Britaniya səfirliyinin adını çəkmişdi. Bunu ictimai-ileşdirmək ayıbına gəlmüşdi. Düşündüm ki, mənə təzyiq edir.

Aramızda hər zaman prob-lem yaranırdı. Çünkü o mənim yazdığını və verdiyim hər bir açıqlamamın gah başlığını dü-zəldilmesini tələb edirdi, gah

edərək. Dedilər ki, gücümüzü bilişən. Bir də Əli Kərimli və Gözəl Bayramlını təqnid etsən, bütün saytlar, bütün qəzetlər sən-dən yazacaq. Sənin qızlarının və özünün şəkillərin hər yeri bə-zəyəcək. Bax onda dilini qarnı-na qoyub casaqsaqsın. Mən heç nadən çəkinmirəm, vicdanım tə-mizdir. Əllərində nə varsa, çı-xarsınlar ortaya. Qoy millət de görüsün. Məndən susmağımı is-təyidirəm. Yəni biz səni ləkələ-yək, adına hər cür söz çıxardaq, satqın deyək, amma sən sus. Mənə qədər gedənlərin hamisi susub, mənə də susmağımı məsləhət görürdülər. Axi bu mə-nim şəxsi məsələm deyil. Bir yerde xalqın, vətənin, milletin, Azərbaycanın adından danışırsa, orda məsuliyyət olmalıdır. Məhkəməsiz, hüquqsuz, ha-kimsiz mənim satıldıǵımı neca-deyə bilərsiniz? Desinlər görək, kimə satılmışam, neçəyə satılmışam, mənim satılmığım bu partiaya, bu xalqa, yaxud ölkə-yə hansı zərərləri vurub? Bu cür-əxlaqa, mədəniyyətə siğmaya hərəkətlərə son qoyulmalıdır".

Z.Mehəddinova Razi Nurul-layevin istefasına haqq qazan-dıraq onu müdafiə edir: "Mən Razi bəyin dediklərinin doğru ol-duğunu təsdiqləyirəm".

AXCP sərlərindən bir neçə gün önce istefa vermiş Razi Nurullayev isə Z.Mehəddinovanın kaset şəntajına məruz qaldığı barədə iddiaların ciddi olduğunu bildirib. O deyib ki, Əli Kərimli öz müşaviri Zərifə Məhəddinova pornokasetle şəntaj edirdi: "Bir qadına qarşı belə şəntaj yolverilməzdir. Hər halda, Əli bəy özü də şəntaja mə-rüz qalıb. Amma bu cür iyrənc şəntajı qadına qarşı etmek də-həftəli faktdır".

REAL Hərəkatının rəhbər-lərindən olan Erkin Qədirli isə R.Nurullayevin partiyadan get-

Dağlıq-Qarabağla bağlı verdi-yim mürsəhib və yazdığım yazı-

ların onun mövqeyi ilə üst-üstə düşmədiyi deyir. Gerek mə-nim hər yazımın son missiyası "bu iqtidat Dağlıq-Qarabağı sat-tib" olaydı. Amma istəmirdim ki,

politoloq kimi verdiyim açıqla-malarda ədalətsiz mövqə tutum və jurnalistlərin də mənə polito-loq kimi maraqları azalsın. O mənə səfirlərlə bağlı bunları deyən zaman inanmadığımı söylədim. Dədim ki, onlara mən-de görüşürəm və heç zaman mənə bəle bir münasibət sərgi-lənməyib. Üstəlik, kiçik bir mü-bahisə etdik və qeyd etdim ki, adını çəkdiyiniz səfirlərlə bu sözleri deməzlər. Diplomatlar

çox ehtiyatlırlar və əsasən ümumi fikir danışırlar. Heç zaman

ortaya mövqə qoymurlar. Bir daha bəyan edirəm ki, ABŞ və Böyük Britaniya səfirlərlə ilə

bağlı heç zaman problemim ol-mayıb və hər zaman isti münasibətlərimiz olub. Hər zaman Amerika və Böyük Britaniyanı Azərbaycan dövlətinin dostu hesab etmişəm və fikirlərimdə

dikdən sonraki davranışlarını təqnid edib: "ANS- də Razi Nurullayevin danışdığını gördüm. Partiyadan getməsinin və ya çı-xarılmasının gerçek səbəbləri hər nəydisə, bele danışmaq ol-mazdı. Bunu qınaq kimi deyil, "onun yerində olsaydım, belə et-məzdəm" baxımından yazıram. Qüsursuz adam və ya teşkilat olmur. Mövgələrin arasında ba-rışmaz ziddiyətlər yaranı, təş-kiyatdaxılı münasibətlər pozula-bilər. Nəhayət, adam uzun illər ərzində müxalifətde olmaqdan yorula, təqiblərdən qorxa, hökü-mətin tərəfinə keçmək də istəyə bilər. Bunu hamımız anlıarıq, defələrlə görmüşük. Getmək üçün başqa, daha tutarlı və əda-lətlə əsaslar da ola bilər".

İstənilən halda, tərk edilən təşkilatı, imtiyən olunan mövqeyi, dəyişdirilən fikirləri, ünsiyyətin kesildiyi adamları sonradan acıqla pisləmek dürüst davranış- deyil. Hər şeyi zamanında, açıq və ünvanına demək lazımdır. Si-yasətdə sonradan danışmaq-heç nədən danışmaqdır. Bu, həm müxalifətən iqtidara, həm də iqtidardan müxalifətə keçənlərə aiddir. Yeni mövqeyin hər nədirsə, əvvəlkini pislə-məməlisən".

Zərifə Məhəddinova isə Ra-zı Nurullayevin müdafiəsinə qalxməqla yanaşı, Erkin Qədirli ni saxta müxalifətçi olmaqdən suçlayıb. O deyib ki, vaxtilə küt-ləvi aksiyaların birində Erkin Qədirli ile birlikdə polis tərəfin-dən saxlanılıb. Polis şübhəsində ona qarşı sərt davranıb, lakin Erkin Qədirli isti münasibət sərgiləndi. Erkin Qədirlinin başını siğallayıb buraxıblar.

Erkin Qədirli isə Z.Mehəddinovanın dediklərinə cavab ver-mək fikrində olmadığını bildirdi: "Cavab verəsi deyiləm, çünki boş səhəbdər".

□ E.SEVİDAĞA

dəyişiklik əməla gəlməyib. ABŞ və Böyük Britaniya səfirlərləne müraciət edirəm ki, biz bu mə-sələləri stol arxasında müzakirə edək. Dediym və yazdığım mə-sələlərdə zərrə qədər də yalan yoxdur".

Müsavatçılar nə üçün siyahıya alınırlar?

"Bu məsələni araşdıracaqıq"

Müsavat Partiyasının üzvlərinin hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən siyahıya alınması barədə xəbər vermişdi. Yazida bu hələ əsasən partiyanın rayon təşkilatlarında yaşandığı göstərilmişdi.

Bu barədə müsavat.com-a partiyanın Məclis üzvü Dönyaxanım Cahan məlumat vermişdi. O qeyd etmişdi ki, fevralın 25-də ya-shadıq ərazinin sahə müvəkkili evlərinə zəng vuraraq, partiya mənsubiyətini so-ruşub: "Ev telefonumuza zəng geldi. Özünü ya-shadıqımız Səbəylə rayonu ərazisinin sahə müvəkkili kimi təqdim edən şəxs məndən partiya mensubiyətimin olub-olmamasını soruştı. Təbii ki, həmisə olduğu kimi, verilən sualdan yayınmadım. Müsavatın üzvü olduğumu dedim. Sualın səbəbi-ni soruştum. Sahe müvəkkili evlərindən dedi ki, "bizi siyahıda olan şəxsləri dəqiqləşdiririk". Siyahının hansı orqan tərəfindən veriləməsi ilə bağlı sualıma isə cavab vermədən, telefonu üzümə qapadı. Bununla bağlı narahatçılığı bölmüşəm istədim. Gələcəkdə hansısa təzyiqlərin ola biləcəyi ehtimalı var. İstədim ki, cəmiyyət məlumatlı olsun".

Baş verenlərlə bağlı Mü-savat rəhbərliyinin mövqeyini öyrəndik. Başqan müavini Elman Fattah məsələnin araşdırılacaqını qeyd etdi: "Ənənəvi məsələdir. Uzun illərdir protest elektoratın təmsilciliyi olan Müsavat üzvlərinin, yeni ya-shadıqları ərazidə nüfuz sahibi olan müsavatçı-klärin təqibi zaman-zaman baş verir. Bu da daim gündeliyə gelir. Bu məsələni araşdıracaqıq. Kimlər zənglərin olunduğu, kimlərin təqiblərə məruz qaldığını öyrənəcəyik. Partiya daxilində bu məsələ etrafında artıq müza-kirələr başlayıb".

□ Cavanşir ABBASLI

Adı kaset qalmaqalında hallanan sabiq müşavir danışdı

Zərifə Məhəddinova: "Desinlər görək, kimə satılmışam, neçəyə satılmışam..."

Zərifə Məhəddinova pornokasetlərə şəntaj olunaraq susmağı tələb olunduğu haqda xə-bərlər yayılan keçmiş müşavir Zərifə Məhəddinova Əli Kərimliyə qarşı sərt ittihamlar irəli sürüb.

Z.Mehəddinovanın dediyinə görə, Əli Kərimlinin həbsdə olan keçmiş səhiyyə naziri Əli İnsanovu müdafiə etməsinə etiraz edənən sonra müşavirlikdən çıxarılib: "Əli İnsanov kimi bir in-sanın məhkəməsinə getdi, onu müdafiə etdi. Az qala məqəd-dəs vəcdan heykəlinə döndərdi-ler. Buna etiraz etdim. Bildirdim ki, bir partiya sədrinin onu mü-dafiə etməsi ayıbdır. Məni mü-dafiə etməsi azad edib, üstüme satqın adı qoydu. Halbuki mənə müşavir olacağımı demisiidlər. Bütərəst olacağımı desəydi-lər, razi olmazdım. Sonda qovul-mazdım da".

Z.Mehəddinova AXCP-də yaltaqlığın, saxtakarlığın hökmü sürdüyüni bildirib: "Nureddin Məmmədlı Rəyasət Heyətinin iclaslarında mənə salam vermek üçün dörd tərefinə baxırı. Qorxurdu ki, birdən Gözəl Bayramlı görər. Çünkü AXCP-də in-sanlara münasibət sədrin birinci müavini Gözəl Bayramının se-nə olan münasibətdən sonra formallaşır. Əvvəlcə gərek Gö-

zəl Bayramlıya biət edəsən. Sonra şənинə bir xeyli təriflər yağıdırək XXI əsrin en böyük siyasi xadimlərindən birincisi ki-mi tanındığını deyəsən. Bunlardan sonra sənənə ona narahat di-vanda oturmağa icazə verilə bilər. Məgər mən 1988-ci ildən bu yana bütün gəncliyimi, enerjimi, arzularımı buna görə xərcəlmişdim? Bu gün bir partiya sədrin və müavini çərvəsindən yələşər. Ən yaxın əhatəsinin də öz müşavirini, müavini qis-qanın, onları potensial rəqib ki-mi gören rəhbərlikdən nə gözle-mək olar? Məgər mən AXCP-yə

Gözəl Bayramlının statuslarının altında qarovalı çəkib "like" etməyə görə gelmişdim? Gündüm 24 saatını facebook arxa-sında oturub əlavə 20-30 saxta profilə "like" edərək ona xiđmat etməliyəm? Budurmu mübari-zə? Bu mübarizə deyil, xalqa qazilan 5 metr dərinliyində qu-yudur".

Z.Mehəddinova da ona qar-

şı kaset şəntajının olduğunu dolayısi yolla təsdiqləyib: "Gah deyirlər Zərifə xüsusi bir missiya ilə aramıza girib, gah MTN-ə iş-

ləyi miyəmətliyəm? Budurmu mübari-zə? Bu mübarizə deyil, xalqa qazilan 5 metr dərinliyində qu-yudur".

Z.Mehəddinova da ona qarşı kaset şəntajının olduğunu dolayısi yolla təsdiqləyib: "Gah deyirlər Zərifə xüsusi bir missiya ilə aramıza girib, gah MTN-ə iş-

ləyi miyəmətliyəm? Budurmu mübari-zə? Bu mübarizə deyil, xalqa qazilan 5 metr dərinliyində qu-yudur".

REAL Hərəkatının rəhbər-lərindən olan Erkin Qədirli isə

R.Nurullayevin partiyadan get-

Lazımdırsa özümüz də oynayaq

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Convert el'dim ^) Manatın çezməsindən sonra daha bir şad xəbər almışmış: Azərbaycan həkimiyəti yayda Bakıda keçiriləcək 1-ci Avro Oyunlarının bütün xərclərini xalqımızın belinə şələyibmiş. Qısa yaxsam, biri var idman turniri üçün stadion-zad qayırasan, yarışı təşkil edəsən, biri də var idmançıların öz ölkəsindən təyəvarəyə minib gəlmək xərcinə qədər hər şeyi öhdənə götürəsən. Bizdə ikincisidir.

Bu haqda ilk dəfə ingilis qəzeti yazdı, orda söhbət Britaniya komandasının xərclərindən gedirdi. Bütün pulları Azərbaycan ödədiyindən Britaniya yarışa görünməmiş tərkibdə gələcəkmiş - London olimpiadasına qatılan komandanın 5 dəfə artıq idmançı göndermiş! Yəni kimsə Londonda "müftə pul var, gedek basaq, yeyək, belə qaz respublikalar indiki vaxtda az olur" deyib, nəticədə Britaniyada nə qədər ac varsa yiğiş gəlir. Yeri gəlmışkən, Britaniyadan gələn aclara tekce idmançılar daxil deyil, hazırda Bakıda işleyən təşkilat komitəsində də 200-dən çox ingilis qaz vurub qazan doldurur. Əcəb edirlər - malını yeməyenin malını dağıdarlar. Həm də tekce malını yox. Sən - orta statistik azərbaycanlı, haçan "bu ölkənin sərvəti mənimdir, onu quldurlar dağıtmışın" söyledin? Söyləmedin. Əksinə, oğrulara haqq qazandırıdın, acizliyinə, qorxaqlığına, yaltaqlığına "əşsi, bunlar yeyib doyublar, başqası gəlsə nə olacaq" donu biçdin.

Ancaq tək Britaniya olsa dərd yarıydı. Xəbərin ardı lap biabırçı oldu: Milli Olimpiya Komitəmizdən açıqlama verildi ki, bütün komandaların bütün xərclərini Azərbaycan ödəyəcək. Mənasız, gülünc bir yarışma olduğundan dünyanın ciddi idmançılarının maraq göstərməyəcəyi öncədən melum idi. O üzdən, yapıştlər pul verib maraq oyatmaq isteyirlər. Biabırçılıqdır. Manat devalvasiyaya uğrayır, iqtisadiyyat böhran durumunda, ölkənin min dənə ağırlı, qanayan yarası var, yapıştlər isə xarici idmançıların Bakıda dombalaq aşması üçün dövlət vəsaitlərini axıdırılar.

Mənəcə, xərcləri ödəmək yetərli deyil, özümüz girek meydana, başqa dövlətlərin yerine medal da udəq. Vallah. Ayrı yol yoxdur. Misal üçün, bəlkə Andorra Cümhuriyyəti yarışa göndərməyə güleşçi tapmadı, bələ şey olarmı? Olmaz. Dünya dağları. Azərbaycanın imicisi cirilər. Beynəlxalq aləmdə reytingimiz qırılar. Ona görə də Alatavadan bir-iki güleşçi tapıb Andorra bayraqı altında döşəyə buraxmalıq. Mən özüm 5 kilometrə qəçişdə Lixtenşteyni təmsil etməyə hazırlam. O cümlədən, yaxşı olar ki, yarışa qatılan idmançıların vətəndə qalan uşaqlarının pampersini, komanda məşqçilərinin arvadlarının krujevalı tumanını, yarışa komanda göndərən dövlətlərin kral və kralıclarının gigiyenik vasitələrini biz alaq göndərək. Örnək üçün, Bukiñem sarayına niyə aftafa almayaq? Nə üçün biz hələ de Fransa kralı bilmirəm neçəncisə Lyudovikin qəbrinin üstünü götürməmişik? Bəs yas yerlərinin sadələşdirilməsindən əldə edilən dövlət vəsaiti hara gedir? Dünya birliliyi buna niyə susur?

Dünya birliliyi demişkən... Əslində hakimiyetimizin bu oyunlara külli miqdarda pul ayırməsində böyük hikmət var. Azərbaycan həqiqətlərini xaricə daşımaq üçün bələ xərclər lazımdır. Bəs neçə, almaniyali üzgülçülər, italyanlı badmintonçular, hollandiyali avarçəkənlər, canım sənə desin, polşalı atletlər və sairə gəlib Bakımıza görəcəklər, sonra gedib ölkələrində bu haqda danışacaqlar. Yox, kürü yaxmacından, kababdan, dolma və muğamdan danışmayacaqlar - bunları artıq dünya arenasına yetərinə daşımışmış. Əsas dərdimiz Qarabağdır. Onlar gedib deyəcəklər ki, Qarabağ Azərbaycanındır! "Evrovizyon"dan sonra nə qədər demişdilər! Neçə kəndimiz geri qayıtdı!

Molla Nəsrəddin bir lətfəsi var: "Eşşəyə yaxşı qənaət öyrədirdim, heyf əcəl imkan vermədi". Bilənlər bil-məyənlərə danışın, mənə ayrılan yer bitdi.

Azərbaycan hökuməti post-neft dövrünə hazırlaşır. 2015-ci il başlar-başlamaz struktur isləhatlarının aparılması, manatın devalvasiya olunması kadr isləhatlarını da şərtləndirir. Hökumətin komanda dəyişikliklərinə gedəcəyi istisna olunmur. "Yeni Müsavat"ın ötən səyində "İqtidarı ciddi kadr dəyişiklikləri ərefəsində" başlıqlı məqaləsində də bu ehtimala toxunulub. Baş nazir Artur Rəsizadənin siyahının başında getdiyi vurgulanıb.

80 yaşlı baş nazirin "Şöhrət" ordeni ilə təltif olunması da onun təntənəli yola salınmasına hazırlıq kimi qiymətləndirilə bilər.

Bu dəyişikliyə gedilməsini şərtləndirən mühüm amil Azərbaycan hökumətinin də etiraf etdiyi kimi, iqtisadi böhranın əsaslıdır. İqtisadi böhran dövründə işə komandaya yeni nəfəs lazımdır - daha çevik, enerjili və təravətli.

Hər halda, hakimiyət gənc məmər ordu ilə agrılı prosesi daha sürətli keçə bilər. Mümkündür ki, köhnə məməurların bəzilərinin rəhbərlik etdiyi sahələr "yeni iqtisadiyyata keçid" səbəbindən ya leğv edilsin, ya da selahiyətləri və işçiləri əhemməliyətli dərəcəda azaldılsın.

Belə bir qərar "köhnə"lərdən sayılan "Azərenerji" prezidenti Etibar Pirverdiyev və Torpaq və Xəritəçəkme Komitəsinin sədri Qərib Məmmədovla bağlı artıq verilib. Ən qısa zamanda Prezident Administrasiyasında da ciddi kadr dəyişiklikləri gözənləndir...

Milli Məclisin Sosial-iqtisadi komitəsinin üzvü, deputat Vahid Əhmədov neftdən sonra kadr dövrlə bağlı hansı addımlar atılmalı olduğu haqda "Yeni Müsavat" a dənisi. Deputatın sözlərinə görə, manatın kursu ilə bağlı tədbirlər planı hazırlanıb və işlər görülməkdədir. V.Əhmədov onu da qeyd etdi ki, neftin qiymətinin bu dərəcədə ucuzlaşması gözənlənilər deyildi: "Neft 55-60 dollar səviyyəsində idi. Biz istehsalın və ixracın azalmasını gördük. Artıq 5-6 faiz azalma var idi. Qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün texnoparklar yaradıldı. Ancaq qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün işlər davam etməlidir".

Deputat struktur isləhatlarının davamı kimi kadr isləhatlarının olmasına istisna etmədi: "Struktur isləhatlarının aparılması vacibdir. Bundan sonra da olmalıdır. Bəzi qurumlar bir-birini təkrarlırlar, onlar birleşdirilməlidir, bəziləri leğv olunmalıdır. Məsələn, Dövlət Torpaq və Xəritəçəkme Komitəsi selahiyətlərini çoxdan bitirmişdi. Artıq torpaqlar paylanması, özəlləşdirilmişdi. "Azərişiq" ASC-nin yaradılması da vacib idi. Çünkü işığın satışı və istehsalı ilə bir təşkilat məşğul olmalıdır.

Övvəl "Bakulektrikşəbəkə" paytaxtın işıq satışını təşkil edirdi, indi bütün respublikada elektrik enerjisinin satışı və istehsalını bir təşkilat həyata keçirəcək. Hesab edirəm ki, bu isləhatlar davam etməlidir. Bunu da kadr isləhatları da ola bilər. Bu ölkədə gedən iqtisadi proseslərdən asildır. Eyni zamanda dövlət başçısının selahiyətlərinə daxil olan məsələdir".

Ekspertlər hakim komandada kadr dəyişikliyini real sayırlar

Mehman Əliyev: "“Dəyişikliklər bütün sahələri əhatə edəcək, yeni idarəetmə sistemi yaradılacaq...”; deputatlar da isləhatları qaçılmaz hesab edir

Mehman Əliyev

yarımı keçmişdi. O baxımdan isləhatlar qaçılmazdır".

Siyasi analitik kadr isləhatlarının olacağını təkcə proqnozlar istinad etmir: "Müəyyən məlumatlar daxil olur və bu informasiyalar təsdiqleyir ki, hakimiyət isləhatlara getməli olacaq. Amerika ilə də müstərək komissiya yaradılın və dəyişikliklərin olması haqda müzakirələr aparılacaq. Ölkənin modernləşdirilməsi, isləhatlar bərədə səhbətlər gedəcək. Əgər may ayından bu isləhatlara start verilirsə, iqtisadi proseslə sürətlə gedəcək. Hakimiyət in-di daha çox tələsiz və əvvəl olmağa çalışır. Əli Həsənovun prezident köməkçisi təyinatı də o deməkdir ki, QHT, media və müxalifətə dənisiqlər davam edəcək. Bu dəfə artıq prezidentin köməkçisi prezidentin adı-dan müxalifətə dənisiqəcəq".

Müsahibimiz A.Rəsizadənin postundan gedəcəyini də istisna etmir: "Ölkədə gedən iqtisadi proseslərə görə in-di baş nazir postuna daha cavan kadr lazımdır. Bu dəyişikliklər prosesi başlasa, Nazirlər Kabinetinin yeni komanda və rəhbərə ehtiyacı olacaq".

□ E.SALAMOĞLU

OPEK-dən Azərbaycan nefti ilə də bağlı proqnoz

Neft ixrac edən ölkələrin təşkilatı - OPEC (The Organization of the Petroleum Exporting Countries) dönyanın neft bazarlarındakı vəziyyətlə bağlı açıqlamasında bu il neftə olan tələbatın artacağını, eyni zamanda OPEC-ə daxil olmayan ölkələrdə, o cümlədən Azərbaycanda neft hasilatının azalacağı proqnozlaşdırır.

ANS-in məlumatına görə, OPEC ekspertləri belə qənaətə gəliblər ki, təşkilata üzv olmayan ölkələrdə hasilatın azalması dönya bazarlarında neftin qiymətlərinin yenidən artmasına ciddi təsir göstərecək. Neticədə bu proses Azərbaycanın neftdən əldə etdiyi gəlirlərin artmasına da təsir edəcək.

Umumiyyətlə, 2014-cü ilde Azərbaycanda 41,9 mln ton neft hasil edilib. Hökumətin proqnozlara görə, bu il ölkədə 40,62 mln ton neft hasilatı planlaşdırılır. Yəni obyektiv səbəblər üzündən neft hasilatının 1,28 mln ton və ya təqribən 9,5 mln barrel azalması gözlənilir.

Diger tərəfdən, Azərbaycan neftinin real orta ixrac qiyməti 2014-cü ilde 101 dollar olub. 2015-ci ilde verilən ən optimist proqnozlar neftin qiymətinin 60 dollar olacaqına hesablanıb. Normal qiymətlər isə artıq 58-59 dollardır. Pessimist qiymətlərə gəlinə, onun 50 dollardan aşağı olmayıcağı proqnozlaşdırılır.

Virtualaz.org xatırladır ki, OPEC neft ixrac edən ölkələr tərəfindən neftin qiymətinin tənzimlənməsi məqsədi ilə, daim fəaliyyətdə olan qeyri-hökumət təşkilatı kimi, 1960-cı il sentyabr ayının 10-14-də Bağdadda keçirilən konfransda təşkil olunub.

Bu ilin may ayının 24-də keçirilecek Avropa Birliyi "Şərqi Tərəfdarlığı" programına üzv ölkələrin Rıqa sammitində Azərbaycanın assosiativ saziş imza atacağının barədə gözləntilər özünü doğrultmayıb. Qeyd edək ki, ötən il bu program çörçivəsində altı ölkədən üçü - Ukrayna, Gürcüstan və Moldova AB ilə assosiasiya sazişini imzalayıb, Belarus və Ermənistən imtina edib, Azərbaycan isə tərəddüdü mövqə sərgileyib.

Əslində Ukraynanın başına getirilənlər Azərbaycan həkimiyətinin bu məsələ ilə bağlı tərəddüdü mövqeyinə haqq qazandırın situasiya yaradı. Fakt budur ki, Rusiya Ukrayna- dan Avropa Birliyinə integrasiyasının qisasını alır və Qərbin sərt reaksiyasını göstərməyə həvəsl olmaması, sadəcə, sanksiyalar yolunu seçməsi Avropaya integrasiya yolunu seçən paytaxtları tərəddüdə qoyur. Xatırladaq ki, Rıqada keçirilecek sammitdə bu təşəbbüsün iştirakçıları olan və assosiasiya haqqında sazişdə göstərilən yol üzrə irəliləyəcək dövlətlərə fərdi "yol xəritələri" təklif ediləcəyi gözlənilir.

Bu arada Azərbaycan xarici işlər nazirinin müavini Məmmədquliyev deyib ki, bir neçə il sonra Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında sərbəst viza rejimi tətbiq edilə bilər. Nazir müavini bəyan edib ki, Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə münasibətləri yaxşı seviyyədədir və bəzi istiqamətlərdə strateji xarakter daşıyır: "Lakin Avropa İttifaqı bəzi məsələlərdə bizi qane edən mövqə tutmalı, dəstek vermelidir. Biz bəzi ölkələrlə, o cümlədən Fransa, Macaristan, İtalya ilə strateji tərəfdəşlik haqqında sənədlər imzalamışıq. Hesab edirik ki, iki tərəf arasında assosiasiya sazişi deyil, strateji

əməkdaşlıq haqqında hüquqi sənəd olmalıdır".

Hesab olunur ki, artıq Bakıdan verilən son reaksiya Azərbaycanın bu prosesdə hərəkət gedəcəyini göstərdi və AB ilə bağlı mövqeyə nöqtə qoymuş oldu. Deməli, Azərbaycan assosiasiya sazişinə imza atmaqla özünü Rusyanın hədfinə çıxartmağı düşünür.

"Atlas" Araşdırımlar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu də deyir ki,

Azərbaycanın Avropa Birliyinin Rıqa sammitində assosiativ saziş imza atmayıcağı əvvəlcədən bəlli idi: "Bunun bir neçə sebəbi var. Birinci, rəsmi Bakı bu sazişi imzala-

Rəsmi Bakı Avropa Birliyi ilə bağlı gözləntilərə nöqtə qoyma

Azərbaycan qurumla assosiasiya sazişini Rıqa sammitində də imzalamayacaq

maqla üzərində böyük öhdəliklər görmətərəfənər. Məsələn, eyni sebəbdən rəsmi Bakı Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzvlüyündə məqbul sayır. Əsaslanırda belədir ki, Ümumdünya Ticarət Təşkilatının iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri ilə bağlı tələbləri var ki, Azərbaycan indiki şərtlər daxilində bu tələbləri yerine yetire bilməz. Rəsmi Bakı əvvəlcə kənd təsərrüfatını, ixrac potensialı olan sahibkarlığı inkişaf etdirib, bundan sonra Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzvlüyü məqbul sayır. Halbuki Rusiya və Qazaxstan da Ümumdünya Ticarət Təşkilatının üzvləridir

və bu amil sahibkarlığın inkişafına mane olmur, əksinə, rəqabət imkanlarını artırır. Görünür, Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzvlüyü inhisarlılıqaya öyrəşən olyarlar sərf etmir ki, məhz onlar bu prosesi ləngidirlər. Avropa Birliyinin assosiativ saziş konkret sahələrdə islahatların dərinleşməsini diktə edir ki, yerli olyarlarımıza bu na da hazır deyilər".

E.Şahinoğlu hesab edir ki, assosiativ anlaşmaya yalnız iqtisadiyyatı əhatə etmir: "Bu, siyasi və hüquq islahatlarının genişləndirilməsini də diktə edir ki, Azərbaycan bu sahələrə görə də Avropa standartlarına yaxınlaşmalıdır. Tək elə Lamiyə Quliyeva olayı göstərdi ki, Azərbaycanın hazırlı məhkəmə sistemi nə vəziyyətdədir, hansısa böyük vəzifəli məmərun sifarişi ilə hakimlər necə

ədalətsiz qərarlar qəbul edirlər. Avropa ilə bütünleşmək istəyən dövlətdə beşə məhkəmə sistemi olmamalıdır. Buna baxmayaraq, Azərbaycanın Avropa Birliyi ilə assosiativ saziş imzalamamasını faciə kimi de qiymətləndirmirəm. Bizzət əvvəl bu sazişi tərəfdəşlərimiz - Gürcüstan, Moldova və Ukrayna imzalayıblar. Demək, bu ölkələr Azərbaycan üçün bir növü indikator rolu oynayacaqlar. Əger bu ölkələr assosiativ saziş əsasında irəli getsərlər, demək, bu müsbət proses istər-istəməz Azərbaycana da təsir edəcək. Yox, bu dövlətlərin iqtisadi durumunda ciddi dəyişikliklər olmazsa, demək, rəsmi Bakının bu sazişi imzalamadıqda arqumenti güclənəcək. Digər tərəfdən, rəsmi Bakı Brüsselə assosiativ saziş əvinə strateji əməkdaşlıq sazişini imzalaması təklif edib".

Politoloğun sözlərinə görə, ancaq "bu sənəddə nələr

olacaq, bunun üzərində konkret çalışmalar gedirmi" sualları hələ ki açıq qalır: "Görünür, Brüssel assosiativ sazişin xaricində Azərbaycanla fərqli bir sənəd imzalamama istəmir. Azərbaycan Avropa Birliyi ilə enerji əməkdaşlığının inşafında maraqlıdır. Cənub Qaz Dəhlizi Avropa üçün nəfislik rolunu oynayacaq. Azərbaycanın hesabına Avropanın Rusiya qazından asılılığı bir qədər azalacaq. Bunu Brüsselde yüksək qiymətləndirirlər. Ona görə də Brüsselin Azərbaycanla enerji əməkdaşlığını təhlükə altına ataraq rəsmi Bakıya assosiativ sazişle bağlı təzyiq edəcəyini düşünürəm. Əger TAP, TANAP və bütövlükdə Cənub Qaz Dəhlizi işə düşse, assosiativ saziş olmadan da Azərbaycan Avropa Birliyi üçün Gürcüstan, Ukrayna və Moldovadan daha vacib tərəfdə funksiyasını daşıyacaq".

□ Cavid TURAN

Rusiya Ermənistənla bağlı "qaza" basmağa hazırlanır

Kreml İrevana Qarabağ qədər ikinci mühüm təzyiq rüçəqini işə salmaq niyyətindədir; yerli mətbuat: "Ermənistən yeni iqtisadi böhran astanasındadır..."

• İşgalçi siyaseti üzündən illərdən blokada şəraitində olan Ermənistən sürətlə boşalmaqla yanaşı, yerde qalan əhalinin ağır sosial-iqtisadi durumu günbegün daha da ağırlaşmadır. Sözsüz ki, vəziyyətə ilk növbədə Rusiya amili mühüm təsir göstərməkdədir.

Söhbət öncəliklə Rusiyada yaşayan erməni əməkçi miqrantların şimal qonşumuz qarşılık tətbiq edilən beynəlxalq sanksiyalara görə gəlirlərinin əhəmiyyəti ölçüdə azalmasından və o səbəbdən Ermənistəndə ailələrinin göndərdikləri maddi vəsaitin adekvat olaraq kiçilməsindən gedir.

Yeri gəlmişkən, nüfuzlu beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının hesabatına görə, Ermənistən postsovet ölkələri arasında Rusiyadan həm də bu amile görə ən çox asılı ölkələrdir. Kremlə qarşı sanksiyalardan hamidən çox ziyan gören ölkə də yenə məhz o sayılır - hərçənd, Ermənistən

artıq Avrasiya İqtisadi Birliyinin tamhüquqlu üzvüdür və ona müyyən ticari, əmək miqrantları ilə bağlı güzəştərə şamil olunur.

Lakin Rusyanın özünün iqtisadi-maliyyə durumunun aybaay, hətta günbegün pisləşməsi təbii ki, iqtisadi sferasının 90 faizi Moskvadan nəzarətində olduğu Ermənistəndən dərəcədə azalmasından və o səbəbdən Ermənistəndə ailələrinin göndərdikləri maddi vəsaitin adekvat olaraq kiçilməsindən gedir.

Aydındır ki, Ukrayna olaylarından dolayı qəzəbli olan

Kreml üçün öz forpostunun bu tərəfənərən qısa müddədə böyük itki vermesi bunun təzahürü hesab edilə bilər. Cəza üsulları işə yeterincədir. Onlardan biri və birincisi elbəttə ki, Qarabağ kartıdır. Yeni il girər-girməz cəbhə xəttindəki durumun pisləşməsi və erməni tərəfinin qısa müddədə böyük itki vermesi bunun təzahürü hesab edilə bilər.

Iqtisadiyyatı Rusyanın elində olan Ermənistənə Qarabağ qədər təzyiq edəcək ikinci mühüm rüçəq sözsüz ki, təbii qazdır, daha doğrusu, onun

qiymətidir. Son məlumatlara görə, Rusiya bu ölkəyə satdığı qazın tariflərinə təzədən baxmağa və onu bahalaşdırmağa hazırlaşır. Bu da sövq-təbii Ermənistəndə və onun əhalisində ciddi təlaş doğurub.

"Yaxın zamanlarda təbii qazın qiymətinin qalxmaması üçün Ermənistən Rusiya ilə danışıqlar aparır". Dünen belə bir açıqlama ilə Ermənistən parlamentində İctimai xidmətlərin nizamlanması komissiyasının sədri Robert Nazaryan deyib. Onun sözlərinə görə, qiymətə ciddi şəkildə yerli valyuta olan dramın dollara nisbətdə kursunun oynaması, öten ilin noyabr-dekabrında 16,5% zəifləməsi və "çoxsayılı digər amillər" təsir edir.

"Danışıqların nəticələri ilə bağlı heç nə deyə bilmərəm. Hazırda vəziyyət qeyri-müayyəndir" - əlavə edib komissiya sədri... Hökumətdə də bu mövzuda israrla susurlar. Belə ki, AzadlıqRadiosunun erməni redaksiyasının əməkdaşının danışıqların nə yerde olduğunu öyrənmək üçün etdiyi müraciətə rəsmilər susqunluqla cavab veriblər.

Bu xüsusda başqa maraqlı detal: 2013-cü ilin dekabrında, Putinin İrevan sefəri zamanı Ermənistən hakimiyəti "ArmRosqazprom"un Ermənistənə məxsus sonuncu 20 faiz səhmlərini də "Qazprom" a satıb. O zaman Prezident Aparatının rəhbəri Vigen Sərisyan bildirmişdi ki, bunun hesabına

yaxın 5 ilde qazın qiyməti qalxmayacaq. Ancaq görünüşü kimi, üstündən heç bir il keçməmiş hökumət bahalaşma danışıqları aparmağa qərar verib və böyük ehtimalla, qaz bahalaşacaq.

Bu ve digər amilləri ciddiye alan iqtisadçı ekspertlər ölkəni dəhər sınağın gözlediyi barədə xəbərdarlıqlar etməyə başlayıblar. Məsələn, "Joxovurd" qəzeti son ayında Ermənistən yeni iqtisadi böhran astanásında olduğunu diqqət çəkərək yazıb: "Bu il Ermənistəndə iqtisadi böhran olacaq ilə bağlı proqnozlar rəsmi statistika ilə təsdiqlənməyə başlayıb. Həmin statistikaya görə, bu ilin yanvarında öten ilin analoji dövrü ilə müqayisədə sənaye istehsalının həcmi 6,3%, ticarət dövriyyəsi 7,4%, elektrik enerjisinin istehsalı 19,7%, ixrac 21,9% azalıb. Bundan əlavə, hazırda ölkədə gedən proseslər iqtisadi durumun dəha da ağırlaşacağından xəbər verir və hələ ki, bircə faktor da yoxdur ki, nikbin gözləntiyə əsas yaratısin".

Necə deyərlər, Ermənistən beləcə, öz xodu ilə uğuruma doğru yolu davam etdirir. Bu vəziyyətdən hakim Sərkisyan rejiminin necə çıxacağı maraqlı doğurur. Hər halda, yaxın zamanlarda ölkəni siyasi tələbümlərin qaranşusu olan eti razılar dalğası büruse, gərək kimsə təccübəlnəməsin. □ Siyaset şöbəsi

Azər RƏSİDOĞLU

Qiyət artımı, iqtisadi böhran, sosial ədalətsizlik. Bütün bu amillər sol təmayüllü təşkilatların güclənməsinə səbəb olmalı idi. Lakin Azərbaycanda solcular fəal deyil. Əslində liberal düşərgənin süqutu da solcuların meydana çıxmamasına səbəb yaradır. Belə ki, liberal düşərgədən ibarət olan sistemdən kənar siyasi təşkilatların meydana çıxmazı zamanın tələbidir.

Sosial tələblərlə meydana çıxacaq solcular taktika, strategiya, proseslərə yanaşma tərzi ilə liderlər etrafında birləşən protest elektoratını ideologiya etrafında birləşdirib, mübarizə aparmalı idilər. Lakin bu baş vermedi.

Posttarix dövrü yeni yanaşma tələb edir. 20 illik tarix geridə qaldı. İndi yeni tarix başlayır. Lakin Azərbaycan reallığında, maliyyə və digər resurslar olmadan, siyasi iddia ilə çıxış etməyin heç bir mənası yoxdur. Lakin insanların kasıblaşması solcu gəncliyin tamamile yeni mübarizə üsullarından istifadə edəcəyini aktual edir. Yeni, sistemdən kənar, modern düşüncə tərzi olan solcu gənclərin siyasetə gəlməsini bəlkə də nələrisə dəyişə bilərdi.

Siyasi tələblərlə mitinqlərin keçirilməsi, blokların yaradılması və s. artıq hamını təngə getirən mübarizə üsullarıdır. Əlbəttə ki, mitinqlər keçirilməlidir. Lakin şurə və təşkilatçılar dəyişməlidir. Gənc liderlər, tələbələr sosial tələblərlə insanların itmiş inamını qaytara bilərdilər. Digər tərəfdən, müxalifetdaxili intriqalarda qocalan siyasetçilərdən fərqli olaraq bir-birlərini düşmən hesab etməyən və ancaq sosial tələblərlə çıxış edən gənclərin evezləməsi də mümkün idi. Demokratiya savadlı xalqın hakimiyətidir. Odur ki, gənclərin siyasi savadını artırması, dünyadan siyasi liderlərinin təcrübəsinə öyrənməsi, məşhur ideoloqların əsərlərini mənimseməsi, ideologiyalar bərədə elmi biliklərə sahib çıxmazı son dərəcə vacibdir. Azərbaycan gəncliyi bu məsələdə xeyli geri qalır. Cəsəret və qətiyyət var, lakin siyasi savad yetərinə deyil. Solcu və sağçı gənclik eyni problemi yaşayır.

Lakin istənilən halda, yaranmış vəziyyətdə solcu ideyalar aktuallaşa bilər. Düzdür, əlkə əhalisinin tam əksəriyyətinin müsəlman olduğunu nəzərə alsaq, kommunist təmayüllü təşkilatların yarana biləcəyi də real görünmür. Bu mərhələdə azad ticarət və biznesə dəstək veren islamçıların daha cəlbedici ola biləcəklərini ehtimal etmək mümkündür. Bu baxımdan, islamçıların nüfuzunun artması daha realdır. Azərbaycanda 70 il hökm sürən kommunist ağılığı nəticəsində insanlarda solculuğu təmsil edən təşkilatlara qarşı nifret yaranıb.

Digər tərəfdən, hazırda Azərbaycanda partiyaların hamısı ciddi ideoloji böhran yaşayır. Ölkənin aparıcı sağ partiyaları sol platforma ilə çıxış etməye başlayıblar.

Protest elektoratı solculuq bərədə geniş məlumatla malik deyil. Lakin yaranmış vəziyyətdə Azərbaycanda solcu ideyaları kifayət qədər populyarlaşdırmaq mümkün kündür. Yaşlı nəslin sosializm xüffəti elektoral baza toplamağa yardım edə bilərdi. Baxmayaraq ki, bu baş vermedi, əlkədə müəyyən təbəqə sol ideyalara rəğbət bəsləməyə başlayıb.

İnqilab tərəfdarı olan təbəqə də radikal solculuğa meyl edir. Onlar sosial ədalətin kəskin, sərt yolla bərpa olunmasını istəyirlər. Saçılılardan ümidi kəsen təbəqə radikal sola meyllənməyə başlayıb. Sosial ədalət bərpa olunana qədər solcu ideyalar artan xətlə inkişaf edə bilər.

Azərbaycan gəncliyinin müəyyən qismi üçün Türkiyə solcuları olduqca cazibədar görünürlər. Türkiye devrimçilərinin efsanəsi olan Dəniz Gəzmiş bir çox hallarda Azərbaycan solcuları üçün de bir simvoldur. Edam kötüyündə bele imdad diləməyən, "beynəlxalq imperializmi" lənətleyən bu devrimçi lider radikal gənclik üçün bir mübarizə bayrağıdır. Cəmi 25 il yaşayan bu gənc siyasetçi qulağı sırrı liberal yeniyetmələrdən daha cəlbedicidir.

1972-ci ildə edam olunan Dəniz Gəzmiş bir solcu olسا da, ona milliyətçi kəsim də mübarizliyinə görə rəğbətlə yanaşır. Əgər bir gənc son nəfəsində "Yaşasın müstəqil Türkiyə! Yaşasın marksizm-leninizm! Yaşasın fəhlə və kəndli sinif! Rədd olsun imperializm" deyə bilirsə, bir simvola çevirilir. Solcu ideyanı populyar edən də eə Dəniz Gəzmişlərdir...

Ölkədə manatla bağlı ajiotaj sən-gimdir. Vətəndaşlar daha çox döllər görürən kreditlərle bağlı narahatlılıq kecirirlər. Mərkəzi Bank isə artıq bu məsələdə məsuliyyəti öz boynundan atıb.

Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) fevralın 26-na olan rəsmi məzənnələr bülletenində bildirilir ki, əlkədə döllərin rəsmi məzənnəsi 1,0501 manat səviyyəsində müəyyən edilib. Ötən gün isə 1 dollar 1,0502 manat olub.

Xatırladaq ki, fevralın 21-dən 24-dək 1 dollar 1,0500 manat idi. Bivalyuta səbətinə daxil olan avronun məzənnəsinə gəlincə, manata nezərən Avrozonanın vahid valyutası 0,0028 manat və ya 0,23 faiz bahalaşaraq 1,1942 manat olub. Qeyd edək ki, ötən gün isə 1 avro 1,1914 manat idi. Xatırladaq ki, fevralın 21-dən 24-dək 1 avro 1,1950 manat olub.

Mərkəzi Bank isə dollarla verilmiş kreditlərin hansı məzənnə ilə qaytarılması ilə bağlı məsələyə aydınlaşdırılmışdır. Bankdan bildirilir ki, əlkə qanunvericiliyində bu məsələ dəqiq göstərilməyib: "Bu məsələ ilə bağlı Məlki Məcəllədə göstərilən maddəni hər iki formada yozmaq mümkündür. Ona görə də burada birmənəli olaraq demək mümkün deyil ki, kredit hansı məzənnə ilə qaytarılmalıdır". Bununla bağlı banklarla müştərilər arasında mübahisənin necə həll olunmasına gəlincə, AMB-dən müştərilərə məhkəməyə müraciət etməyi məsləhət görüblər. Burada bildirilir ki, məsələ yalnız məhkəmə tərəfindən aydınlaşdırılara bilər: "Ümumiyyətə, ola bilər ki, bu məsələ Konstitusiya Məhkəməsi tərəfindən şərh edilsin".

Qeyd edək ki, manatın məzənnəsinin kəskin ucuzaşmasından sonra bank müştərilərini narahat edən məsələlərdən biri də vaxtılık dollarla götürülen kreditlərin hansı məzənnə ilə qaytarılmasıdır. Çünkü bu bahalaşma neticəsində dollarla ödənişlərin məbləği manat ifadəsində 34 faiz artıb. Hazırda cəmiyyətdə bununla bağlı fikir ayrıqları var. Banklar bildirir ki, krediti dollar və ya digər xarici valyuta ilə görmüş vətəndaşlar ödənişləri ya dollar, ya da dolların bugünkü məzənnəsinə uyğun olaraq manatla həyata keçirməlidirlər.

Bəzi hüquqşunaslar isə əksinə, bildirir ki, kreditlər dolların o vaxtkı məzənnəsinə əsasən qaytarılmalıdır.

"Finex" şirkətlər grupuna daxil olan "Finanslizing" ASC və "FinEx Kredit" bank olmayan kredit təşkilatı öz müştərilərinə manatın məzənnəsinin dəyişməsi zamanı yaranmış zərərin ödənilməsi bərədə qərar verib. "Trend"in məlumatına görə, bu qərarda korporativ istiqraz sahiblərinə dəymış ziyanın əlavə öhdəlik vasitəsilə ödənişi teklif olunacaq. Bu qərar şirkətlərin öz müştərilərini qarşısında olan sosial məsuliyyətə və davamlı əməkdaşlıq əlaqələrinə əsaslanır. Qərar bütün istiqraz sahiblərinə fərdi

qaydada izah olunacaq. Qrupa daxil olan şirkətlər korporativ istiqrazların emittentidir. Bu istiqrazlarla hər ay ödənilmək şartı ilə müştəriyə illik 14 faiz vəsait ödənilir. Qeyd edək ki, müqavilənin vaxtından əvvəl pozulmasına görə heç bir cerime tətbiq edilmir. Bütün qiymətli kağızlar Azərbaycan Respublikası Dövlət Qiymətli Kağızlar Komitəsinən müvafiq qaydada qeydiyyatdan keçib.

Bəzi ekspertlər isə bildirirlər

artması iqtisadi inkişafımıza mənfi təsir göstəridi. Ona görə qərar qəbul edilib ki, manat bir az ucuzlaşın".

İlham Əliyev xatırladı ki, bu ilin yanvarında regionların sosial iqtisadi inkişafının yekunlarına həsr edilmiş konfransda bu barədə fikri bildirib: "Regionda baş verən hadisələr və dünyada neftin qiymətinin aşağı düşməsi artıq müəyyən çətinliklərə gətirib çıxarırlar. Bu, birinci signal ididi. On-

olurdu. Bundan başqa, Azərbaycanın daxili bazarda da canlanma yaradırdı. Daşınmaz əmlak bazara, məişət əşyaları bazara sonradan gələn vəsaitlər ciddi təsir göstəridi, canlanma yaradırdı. Təbii ki, Rusiyada son hadisələr və rublun kəskin dəyərdən düşməsi Rusiya iqtisadiyyatının bərbad vəziyyətdə olması, iş yerlərinin bağlanması Azərbaycana da təsirini göstərməli idi. Həmçinin Rusiyada gelirlərin kəskin şəkil-

Manatın dəhaq bir sırrı: Rusiya amilli...

Ekspertlər devalvasiyanı Rusiyadakı durumla əlaqələndirir; vətəndaşlar krediti ödəyə bilmir, Mərkəzi Bank isə məsuliyyəti üzərindən atır

ki, Azərbaycanda manatın bahalaşmasında Rusiyada baş verənlərin rolü böyükdür.

Ekspertlər dövlət başçısının da bu məsələyə dolayısı ilə diqqət çəkdiyini vurgulayırlar. Dövlət başçısı İlham Əliyev manatın məzənnəsindəki dəyişikliyə münasibət bildirərək deyib ki, son bir il ərzində MDB məkanatında yaşanan gərgilik müəyyən dərəcədə Azərbaycan iqtisadiyyatına da əzəmətini göstərib: "Bir neçə gün bundan əvvəl manatın məzənnəsindən dəyişiklik edilib. 2006-ci ilin əvvəlindən bizi pul islahatımızın başa çatıb. Təbii ki, yaşı nəsil bunu xatırlayır, o vaxta qədər 1 dollar 5 min manata bərabər idi. Biz manatı dollarla eyniləşdirdik, 1 dollar 1 manat oldu və on il ərzində manat getdikcə dollara nisbətdə güclənirdi. Əslində bu, bizim iqisəsi islahatlarımızın uğurlu olmasını göstərir. Ancaq eyni zamanda qonşuluqda baş verən hadisələr və bütün yönəlmiş dövlətlərdə milli valyutaların keşkin şekilde ucuzaşması istər-istəməz bize de mənfi təsir göstərməyə başlayıb. Üstəlik, dünyada neftin qiymətinin kəskin şekilde aşağı düşməsi bizim gəlirlərimizə de mənfi təsir göstərib. Eyni zamanda əlbəttə ki, manatın məzənnəsinin getdikcə

dan sonra Mərkəzi Bankımız açıqlama verib ki, tədricen ilin sonuna qədər manatın məzənnəsi aşağı düşəcək".

Ekspert Natiq Cəfərli isə bildirir ki, Rusiyada baş verənlər, iqtisadi sanksiyalar, rublun dolar qarşısında keşkin ucuzaşması Azərbaycanda manatın tələyinə təsirsiz qalmayıb: "Rusiyada baş verən proseslərin Azərbaycana təsiri böyükdür. Rusiyada çalışan minlərlə azərbaycanlılar təsirinə mənfi təsir göstərib. Gəlirlərə qazandığı vəsaiti öz ailələrinə, Azərbaycana göndərirdi. Əlkəyə gələn əsas dollar xəllerindən biri də məhz bu idi. Neftdən gələn puldan sonra ikinci yerdə məhz xarici dövlətlərdə, o cümlədən Rusiyada, Ukraynada, Türkiyədə çalışan azərbaycanlıların öz ailələrinə göndərdikləri vəsaiti gəldirdi. Əsasən də Rusiyadan gəldirdi bu vəsait. Rəsmi rəqəmlərə görə, keçən il, məsələn, 2,5 milyarda yaxın dollar gelmişdi Azərbaycana. Həm de bu, rəsmi kanallarla gələn vəsait idi. Dost-tanış vəsatisi nağd şəkildə gələn pul da təqribən bir milyarda qədər idi. Beləliklə, Azərbaycana Rusiyadan təqribən 3,5 milyard vəsait daxil olurdu. Bu isə təbii ki, Azərbaycanda rubl-dollar dövriyyəsinin canlı tutulmasına səbəb

də aşağı düşməsi, xarici ölkələre tətbiq etdiyi embarqolar da təsir göstərdi. Bu embarqolar da azərbaycanlılara təsir göstərirdi. Çünkü onlar pərakəndə saatlıqla, ticarətə məşğul idilər. Onların məşğiliyyətinin bir hissəsi də Avropadan getirilən məhsul-ların Rusiya bazarda satılmayı idi. O məhsullar da Rusiyada embarqo qoyuldu. Bütün burlar təbii ki, azərbaycanlıların gəlirlərinə təsir göstərməyə bildər. Gəlirlər keşkin aşağı düşdü", - deyə ekspert qeyd edib.

N.Cəfərlinin sözlərinə görə, Rusyanın Mərkəzi Bankının yanvar ayına verdiyi məlumatda bildirilir ki, keçmiş sovet respublikalarına Rusiyadan valyuta çıxışı üç dəfədən çox azalıb: "Təbii ki, burada Azərbaycanın da payı var. O rəqəmi əsas götürsək, Azərbaycana gələn vəsait də ən azından üç dəfə azalıb. Bütün bu hadisələr Azərbaycanda daxili valyuta bazarına təsir edib. Manatın ucuzaşmasının əsas səbəbi təbii ki, neftdən asılılığıdır. Ölkənin neftdən keşkin şekilde asılı olması və neft gəlirlərinin azalmasıdır. Amma ikinci əsas səbəb məhz bu faktordur".

□ Röya RƏFİYEVƏ

"Amnesty International" sərt hesabat yaydı, iqtidár düşərgəsindən cavab gəldi

Fəzail Ağamalı: "Anti-Azərbaycan koalisiyası ciddi fəaliyyətdədir"

"Amnesty International" beynəlxalq insan haqlarını müdafiə təşkilatı fevralın 25-də növbəti illik hesabatını açıqlayıb. Sənədə görə, 2014-cü ildə Azərbaycanda azı 6 tanınmış hüquq müdafiəsi həbs edilib, aparıcı hüquq müdafiə təşkilatları fəaliyyətlərini dayandırmalı olub.

Hesabatın Azərbaycanla bağlı hissəsində bildirilir ki, müstəqil jurnalistlər hədə-qorxu, təhqir və zorakılığa məruz qalıb, saxta cinayet işləri ilə üzləşiblər. Toplaşma azadlığı ötən bir il ərzində mehdudlaşdırılmışda davam edib. Tez-tez işgəncə və pis rəftar barədə məlumatlar daxil olub.

Hesabatda ayrı-ayrı bölmələr (*birləşmə azadlığı, vicdan*

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

azadlığı, QHT-lərə təzyiqlər, ifadə azadlığı, toplaşma azadlığı, işgəncə və pis rəftar) üzre Azərbaycandakı vəziyyətin pisləşdiyi geniş şəkildə qeyd olunur.

Hakimiyətönlü Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı hesab edir ki, "Amnesty International"ın hesabatındaki Azərbaycanla bağlı qeyd olunanlar ölkəmizə qarşı qərez və qarayaxma kampaniyasıdır: "Bu təşkilat ənənəvi düşmən mövqeyini davam etdirir. Bu sənəddə

qeyd olunanlar Azərbaycana qarşı qərezin, böhtanın növbəti təcəssümüdür. Anti-Azərbaycan koalisiyası bu il ciddi fəaliyyətdədir. Onların böyük əksəriyyəti Avropana, Amerikada yerləşir. Eyni zamanda, bu koalisiyaya təsəssüf edirəm ki, ölkəmizdəki bir sıra antimilli qüvvələr də daxildirlər. Onlar Azərbaycanı hər zaman gözdən salmağa, dövlət olaraq elə etdiyi uğurları, demokratik cəmiyyətin formalşaması üçün ortalığa qoyulan iradəni nüfuz-

dan salmağa çalışırlar. Bu təşkilat heç zaman Azərbaycandakı müsbət işləri etiraf etmir, hər şeyi qara rəngdə ictimaiyətə çatdırmağa cəhd edir. İllərdə bu qərez nümayiş etdirilir. Onların arxasında birmənalı olaraq erməni diasporu dayanır. Erməni diasporunun maliyyələşdirildiyi bu cür qurumlar Azərbaycana qarşı intensiv təhlükət aparırlar. Diqqət edirsinizse, anti-Azərbaycan qüvvələri o zaman feallarırlar ki, həmin zaman kəsimində ölkəmizdə ciddi beynəlxalq tədbirlər planlaşdırılır, keçirilir. "Eurovision" mahnı yarışması ərefəsində də belə olub. İndi Azərbaycan Avropa Oyunlarına ciddi hazırlaşlığı bir dövrde yenidən ölkəmizin nüfuzdan salınmasına cəhdler edilir. Məlum hesabatlar bunun üçündür. Ona görə də biz də onlara qarşı fəaliyyətimizi davam etdirməliyik. Onlara KİV-də cavab vermeklə kifayətənmək lazımdır. QHT-lər o cür təşkilatlara Azərbaycan həqiqətlərini çatdırma ve onlardan həqiqətlərini dənəməyi tələb etməlidirlər. O cür təşkilatlara mübarizə onların öz dilləri ilə aparılmalıdır".

Müsavat Partiyasının başqan müavini Elman Fattah isə hesab edir ki, hesabatın Azərbaycanla bağlı hissəsi tamamilə obyektivdir: "Sənəddə qeyd edilənlərin hamisi bizim gözlərimiz qarşısında baş verenlərdir. Ölkəmizdəki insan haqları ilə bağlı durumu obyektiv əks etdiriblər. Vicdan məhbuslarının olmasının qeyd olunması da həqiqəti əks etdirir. Ölkədə 100-dən artıq siyasi məhbus var və onların 30-a yaxın vicdan məhbusudur. Hesabat reallığı əks etdirən sənəddir".

□ E.SEYİDAĞA

Türkiyədə siyasi proseslər gərgin atmosferə daxil olub. Ölkənin siyasi qüvvələri iyun ayında keçiriləcək parlament seçkilərinə hazırlaşır. Hökumətin atlığı bir səra addımlar isə sərt təpkilərə səbəb olub. "Daxili Təhlükəsizlik Paketi" adlandırılınan qanun layihəsinin parlament müzakirəsinə çıxarılması hökumət qarşı tənqidləri artırıb.

Mühalifet qanunu hökumətin mövqeyinin güclənməsi, Türkiyədə hakimiyətin güc orqanlarına təsirinin daha da artması, insan haqlarının, məhkəmə hüquqlarının mehdudlaşdırılması kimi dəyərləndirir. Yeri gəlmış kən, bu arada məlum olub ki, prezidenti tənqid edən şəxs həbs oluna bilər: "Miss Türkiye 2006" müsabiqəsinin qalibi Merve Büyüksərəç Ərdoğanı təhqir etməkdə ittihad olunur. Günahı sübut edilsə, o, 2 il müddətində azadlıqlan məhrum ediləcək.

Hökumətin Suriya ərazisindəki Süleyman Şah türbəsini dağıdırıq, qəbirləri ölkə sərhədlərinə yaxın yerə köçürməsi də mühalifətin kəskin etirazlarına səbəb olub. Mühalifet bu addımı qorxaklıq kimi dəyərləndirir.

Hökumətin bu kimi addımları ölkədə avtoritarizmə meylliyyinin güclənməsi haqda rəylərə rəvac verib. Belədirmi? Fransa Beynəlxalq Araşdırma Mərkəzi (CERI), Paris Siyasi Elmlər İnstitutunun eksperti Bayram Balçı deyir ki, son illərdə Türkiyədə həqiqətən də avtoritarizmən güclənməsi tendensiyası müşahidə olunur: "Bu suala cavab vermək bir az çətindir. Mənim şəxsi müşahidəmə əsasən, Türkiyədə son illərdə avtoritarizmən güclənməkdədir. Bunu göstərən ən bariz nümunə mediaya basıqların artmasıdır. Bundan başqa, ölkə başçısı insanların şəxsi həyatlarına müdaxilə edir. Bu, normal deyil. Və avtoritarizmin ən böyük

Türkiyədə avtoritarzm güclənir, ancaq...

Bayram Balçı: "Suriya, Misir, Ukrayna hadisələri fonunda Türkiyənin demokratik olması bir qədər çətindir..."

nümunəsi hakimiyətin ədiyyə aparatı üzərində təzyiqi artırmaşıdır. Hakimiyət hüquq-mühafizə, məhkəmə orqanlarına müdaxilə edir, onların daxili işlərinə qarışır, təzyiq yaradır".

Balçının fikrincə, belə vəziyyəti həm də xarici faktorlarla bağlıdır: "Bir şeyi bilmək lazımdır: adam qorxur və qorxusundan avtoritar olur. Qorxu isə həm içəridən var, həm də keñərdən. İçəridə "camaat" məsələsi, kənarda isə Misir və Suriya hakimiyəti qorxutdu. Eyni zamanda avtoritarizmin müsbət bir tərəfi var ki, nisbi olur. Məsələn, indi Türkiyədə kurd məsələsinin həlli ilə bağlı ümidiylə yaranıb. Ümid var ki, Ərdoğan bu məsələnin öhdəsindən gəlsin, bu çox mühümür. Bu məsələdə də daha bir məqam isə baş vərənlərin sürətlə ictmiləşməsi-

eməliyyatından sonra Türkiyə istəsə IŞİD-ə qarşı savaşa qoşula bilər. Çünkü türbədəki herbicilər eslində girov durumunda idilər. Bəziləri iddia edir ki, Türkiye buunu IŞİD və kurd qüvvələri ilə koordinasiyalı şəkildə həyata keçirib. Hetta belə olubsa da, düşübüñürəm ki, bunu anlayışlı qarsılamalı lazımdır. Çünkü mövzu insanların xilas edilməsi idi".

Siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlu da Türkiye hökumətinin Süleyman Şah türbəsini köçürmək qərarını dəstəkləyir. Politoloğun fikrincə, bu, təhlükəsizlik səbəbindən, vaxtında ve yerində vərilmiş bir qərar olub: "Çünki Suriyada xaosdur, IŞİD başkəsənlərin qadın, uşaq bilmir, türbələri, qədim kitabxanaları, əllerine ne keçirəcək ya öldürür, ya da dağıdırılar. Türkiye herbiciləri uzun müddət Suriya ərazisində Süleyman Şah türbəsini qoruya bilməzdir. Əks halda, nə vaxtsa bu türbəye görə IŞİD terrorçuları ilə savaşmadı məcburiyyətində qalacaqdırlar. Ankara isə lazım gəlmədiyi halda IŞİD terroru ilə üz-üzə qalmaq istəmir. Ancaq türbəni başlı-başına buraxmaq da doğru olmazdı. Çünkü terrorçular məbədin qorunmadığını görüb, bütün hallarda oranı dağıdacaqdırlar ki, bu da Türkiyədə böyük narazılıq yaradacaqdır. Türkiye cəmiyyəti hakimiyətdən tələb edəcəkdi ki, niye türbənin dağıdılmasına göz yurur. Odur ki, belə vəziyyətdə Ankara yeganə doğru yolu seçdi".

□ KƏNAN

Kəmfürsət inhisarçılar ordusu

Xəlid KAZIMLI

Manatın ucuzlaşması məsələsinin bir həftədən bəri gündəmdən düşməməsinin, böyük ajiotaj doğurmasının əsas səbəbi odur ki, bu, ölkədə hər bir kəsin (istisnasız olaraq) həyatına, güzəranına təsir edən yenilikdir.

Hər kəs düşünür ki, maliyyə bazarındaki bu dəyişiklik və qeyri-sabitlik onun güzəranına mənfi təsir göstərə, gələcək planlarını poza, həyatını ağırlaşdırıb ilər.

Biznesinin çəçəklənməsinin tormozlanacağından əndişələnənlərin dərdi bir başqadır, indiyən bir təsər keçinən şəxslərin, ayın sonunda alacağı məvacibin, təqəudün nəyə çatacağından narahat olanların qayğısı bir başqa.

Bələ situasiyalar ise həmisə kəmfürsətlərin, möhtəkirələrin, inhisarçıların işinə yarayır. Onlar belə dönmələrdə xalqın cibinə girməkden cəkilmir, qısa müddətdə daha da varlanmaq ehtirası ilə alışib yanırlar və arzularına çatırlar. Qeyri-sabit dönmələr yaramazların özlərini suda baliq kimissi etdiyi zaman kəsiyidir.

Nə yaxıq ki, ölkəmiz belə adamlarla dolub-dasıır. Nil hövzəsində qaynaşan timsahların sayı olur, bizdə xalqın cibindən son qəpiyini çıxarmağa çalışan və bunu bacaranların yox.

Aydın məsələdir, uzun müddət müstəmlekə şəraitində, kasibinqılıq içinde yaşayan, təhsildə geri qalan, iqtisadiyyatı inkişaf etməyən, qeyri-mədəni ölkələrin hamisində belədir. Ancaq hiss olunur ki, bizdə kəmfürsətlər ordusunun potensialı bir qədər böyükdür.

Bizim ölkəmizin başlıca çatışmazlığı odur ki, belə adamlar ya yüksək vəzifələrdə təmsil olunurlar, ya da orda ciddi dəyərlər var. Odur ki, iqtisadi-siyasi böhran dönmələrində əllərinə səlahiyyətlərdən, imtiyazlardan, hamidən önce aldıqları informasiyalardan sui-istifadə edirlər.

Manatın bir gecədə dəyərdən düşməsi hadisəsi bu tip adamların bir xeylisini varlandırdı.

Danışırlar ki, manatın ucuzlaşmasından bir qədər tez, başqalarına nisbetən yarım saat əvvəl xəbər tutan bir sıra şəxslər öz yüz min dollarlıq maşınları ilə supermarketləri dolaşır bazarlıq edirmişlər ki, 30-40 (lap tutaq ki, 150-200) manat irei düşsünlər. Cılızlığın, xırdaçılığın, həddi müşahidə olunub.

Həmin gecənin səhəri minlərlə dükən-mağaza öz qapılarını aliciların üzüne bağlamışdı ki, birdən ucuz mal satar, ziyan edərlər. Çoxları piştəxtalardan mallarını yığışdırımdı - bir neçə gün sonra daha baha satmaq üçün.

Ağstafadan Lənkərana qədər ölkənin bütün şəhər və qəsəbələrində eyni hal müşahidə olunub. Minlərlə kəmfürsət sahibkar hökumətin qeyri-populyar qərarından zərəbə almış kasib təbəqəyə eləvə zərər yetiriblər.

Ancaq yaranmış yeni iqtisadi situasiyadan yaranmayaşınlar da oldu. Çox az sayıda olan bu cür sahibkarlar düşəcəkləri ziyan gözləyərək alaraq qiymətləri artırımlar, onsuq da aşağı qiymətə alıqları əmtəəni ertəsi gün dərhal baha qiymətə bazara çıxarmadılar.

Ölkəni sarmış ajiotaj isə o həddə çatdı ki, dövləti idarə edənlər qiymətləri artırımları təhdid etməyə, qiymətləri inzibati-amırlıq metodu ilə bəlli bir həddə saxlamağa çalışırlar.

Əslində belə olmalı deyil, iqtisadi nəzəriyyələrə görə, qiyməti bazar müəyyənleşdirməlidir.

Ancaq hamımız bilir ki, bu, mədəni, oturuşmuş, iqtisadiyyatı güclü olan ölkələrə aiddir. Azərbaycan kimi ölkələrdə hətta iqtisadiyyat ne qədər güclü olsa da, ərzaq boluluğu kəlle-çarxa qalxa da, kəmfürsətlər, möhtəkirələr, inhisarçılar ordusu istədkəri vəziyyəti yarada, istədkəri qiyməti təklif edə bilərlər.

İndiyə qədər bir çox ərzaq və qeyri-ərzaq məhsullarının bütün dünyada bir cür, ölkəmizdə isə qat-qat baha satılmasının şahidi olmamışqı? Olmuşuq. Xeyli əmtəənin adını çekmək olar - banandan tutmuş mobil telefonu qədər. Bəs bu halda azad bazar niye öz qiymətlərini dikte etmirdi? Ona görə etmirdi ki, edə bilmirdi, inhisarçılar imkan vermirdi, dəha çox qazanmaq istəyirdilər və qazanırdılar.

Ona görə də hazırda dövlət rəhbərliyi kütləvi bahalaşmanın qarşısını məhz inzibati yollarla almağa məcburdur və bu, onun əlinde o qədər də çətin deyil. Çünkü qiymətləri sünü şəkildə artıraraq ölkədə görünməmiş bahalaşma, hətta hiperinflyasiya yarada biləcək inhisarçı kəmfürsətlər ordusu dövlət adamlarının sərəncamındandır.

"Qürbətdəki biz"

İndi heç kimi belə cümlələrlə təcəbübləndirmək olmaz: "Filan xarici ölkədə küçələri sampuna yuyurlar, itlər üçün gözəllik salonları var..." Cümki dünyamın o biri ucu bir kompüter döyməsi qədər yaxındır bizə. Hər şey barədə anında, detallı bilgi əldə etmək isə su içimi qədər asan...

Amma və lakin xarici ölkəni bir azərbaycanlı mühacirin dilindən dinləməyin özgə gözəlliyi var. O ölkənin bir parçası olmuş və ya olmaq isteyən, bunu arzulayan... bir azərbaycanının təqdimatında yaşadığı xarici ölkə. "Yeni Müsavat" ötən həftədən etibarən oxucularına yeni bir rubrika təqdim edir: "Qürbətdəki BİZ".

Xatırlayanlar xatırlayırlar, unudanın yadına isə salaq ki, qəzetimizin bundan önce "Onunla Azərbaycan" adlı rubrikasında bunun tamamən əksi təqdim edilmişdi. Azərbaycanda yaşayan əcnəbilərin gözü ilə ölkəmiz, onun gözəllikləri, qəribəlikləri, insanlarımıza bağlı her şey.... bir amerikalının, hindlinin, İspanın, çinlinin... gözü ilə, sözü ilə oxuculara çatdırılmışdı. İndi isə bizim gözümüzü xaricilərə baxmaq zamanı gəlib.

"Qürbətdəki BİZ"in bu həftəki qonağı Hollandiyada yaşayan İsa Yusibovdur. Maraqlı köç hekayesi, ilginc Hollandiya təessüratları ilə dolu səhbat zamanı ortaya bilmədiyimiz detallar da çıxdı.

- İsa bəy, Hollandiya hekayənizdən başlayaqq. Neçənci ildən ordası, ora getməyə necə qərar verdi, bunun üçün ilk olaraq nə etdi?

- Bizim buraya mühacirət hekayemiz 2003-cü ilin məlum oktyabr seçkilərdən sonra başlandı. Sözün düzü, qərarın seçkiden sonra hansı mərhələdə verildiyini bilmirəm, bu haqda ümumiyyətlə valideynlərdən ne isə sorusunu arzusunda olmamışam. 15 oktyabrdə Müsavatın qərargahı mühəsirəyə alınanından sonra ölkəni tərk edən kimi seçki ilində İsa Qəmbərin Mərkəzi Seçki Qərargahının rəhbərliyində təmsil olunan atamı ümumiyyətlə görməmişdim, onu da həmin gecə ilk dəfə gördüm. Təbii ki, seçkiden sonrakı zaman kəsiyində baş verənlərin nə dərəcədə ağırlı olduğunu dərk edirdim, amma ölkəni tərk etmek kimi bir qərarı eşitmək istər-işməz qarşıq hissələr oyatmışdı. Bu məsələ müzakirə olunmamışdı, qərardan sonra da ilk etdiyimiz bi qışını bir daha heyatda görə bilməyəcəyimiz yaxınlığına sağollasıb ölkədən çıxmış oldu.

- Hollandiyadakı ilk günlərinizi necə xatırlayırız? Hollandiya sizi nə ilə təcəbübləndirdi? Nə ilə sevindirdi, nə ilə üzdü?

- Hollandiyadakı ilk dəqiqliyərdən nəzərimi cəlb edən şəy yolların kənarındaki açıq qırımları rəngdəki zolaqlar oldu. Maraqlı gəldiyi üçün elə həmin zolağın üstündə gedərkən yolun solundakı zolaqla velosipedçilərin gəldiyini gördüm, arxamca gələn velosipedçilər de zəng çalanda anladım ki, bura səki deyil və velosiped nəqliyyatı üçün ayrılib. İlk təessüratım o oldu ki, şəhərin mərkəzində velosipedlə hərəkət edənlərin sayı maşınların sayından çoxdur. Təcəbüb oyadan başqa məqam isə mağazalarla ilk dəfə qarsılışdırıb. Növbə mədəniyyəti və ilk dəfə məktəbə gedəndə sinifdə müəllimlərin şagirdlərlə qeyri-rəsmi formada ünsiyyəti, Bakıdakı orta məktəblərdən adet etdiyim əzbercilik metodologiyasının olmaması idi. Ümumilikdə təhsil sisteminin istər müəllim-şagird arasındakı ünsiyyəti, istərsə də

ri necədir?

- Dütün desəm, Hollandiyanı anlatmaq üçün qəzətinizle bir müsahibə yetmez. Buranı anlamamaq üçün mütləq gəlib görmek lazımdır. Bu baxımdan təsvir etmek bir az çətdir, amma oxucular Hollandiya və hollandiyallar barədə, mənim fikrimcə, inyidə qədər deyilmiş ən gözel təsviri xatırlatmaq istəyirəm. Dahi fransız mütefəkkiri Volter Hollandiyanı siyasi mühacir həyatı yaşıyăr-

terlərə gəlinə, hollandlar ünsiyətdə daha açıq, bizim təbirimizcə desək, "sözü üzə deyen" adamlardır. Tarixən de orta əsrərən etibarən sahibkarlığa, kənd təsərrüfatına meylli olduqları üçün indi də dəninanın bir çoxlarında böyük layihələr hollandlara tapşırılır. Məsələn, Duybaydakı yer kürəsi formasında adalar, hətta Azərbaycandakı "Kazaz Islands" projesi hollandlara həvalə edilib. Son dəfə

tik satışı sərbəstdir. Səhv məlumatdır. Burada narkotikin yüngül forması olan marijuana satışı müəyyən olunmuş mağazalarda sərbəstdir. Amma əger qanunla müəyyən olunmuş miqdardan çox marijuana ilə həmin mağazanı tərk etseniz, bu, cinayət sayılırlar. Dövlət bu tip mağazalarдан hem vergi alır, hem evlərə və ya zirzəmılarda keyfiyyətsiz, qanunsuz marijuana yetişdirənlərin qarşısını alır, hem də kriminogen

pun üzvüyəm. Orada mütəmadi olaraq istifadə olunmuş paltar, avadanlıq, məisət əşyaları sadə fərdlər tərəfindən pulsuz olaraq yenidən paylaşırlar. İlk olaraq reaksiya yanan şəxs "qalib" olur.

- Tanıldığınız hollandlar üçün bir azərbaycanlı na deməkdir? Onları bizim adət-əmanələr təcəbübləndirirmi?

- Azərbaycanda yaşamış, işləyən holland tanışlarının hamisi-nin bülüşdürüb ortaq məqam odur

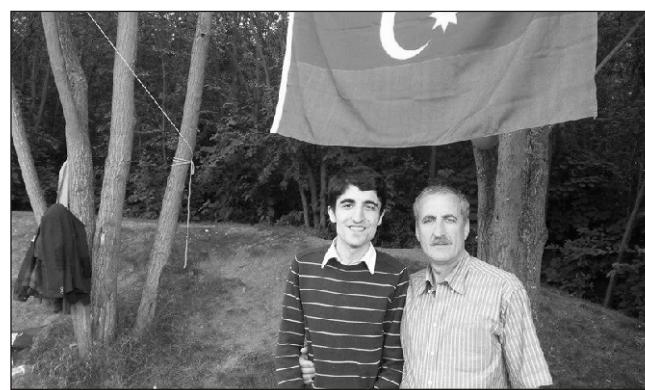
şagirdlərin almaq istədikləri fənləri özlərinin seçə bilmə azadlığı xoş yeniliklərdən idi. Geriye döñüb baxanda sevinirəm ki, geldiyimiz şərtlər çərçivəsinin ağırlığı olsa belə yeni bir ölkəyə, yeni bir mədəniyyətə öyrəşməyin en çox il yarım çəkdi. Mənə, bu məsələdə yaşın da ferqi olur, gənc olduqda həm yenilikləri, həm də dili dəha asan qəbul etmək olur.

Burda yaşadığım 11 il ərzində üzüldüyüm məsələlər elə də çox

Hollandiya barədə formalasmış 2 səhv

məlumat var: mavilər və narkotik...

İsa Yusibov: "Baş nazir işə velosipedlə gedib-gəlir, cangüdəni yoxdur, özü də orta məktəbdə müəllimdir"

"Buranın kəndlərində camaat evin qapı və pərdələrini açıq qoyur"

olmayıb, amma ələlxusus təhsil və siyasi karyera müstəvisində sevinidiyim məsələlər çox olub. Hollandiada təhsil sistemi elə qurulub ki, Azərbaycandakı kimi hamının, məsələn, 11 illik tədrisdən sonra tək bir dövlət imtahani ilə universitetə qəbul olmaq şansı yoxdur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra 3 fərqli istiqamət olur (*texnikum, institut və universitet*) və universitet və onlar orta məktəbdə müvafiq olaraq 4, 5 və 6 il çəkir. Qardaşlıqla normal şərtlər altında 6 il çəken təhsili ölkəyə gelişimizdən 4 il sonra bitirib universitetə qəbul olduq. Hazırda ikimiz də magistr təhsilimizi başa vurmuşuq.

- Deyəsan, orda da siyasetlə maşqulusuz?

- Bəli. 19 yaşimdada Hollandiada şəxsi dünyagörüşümə, siyasi mövqeyimə uyğun bir partiaya üzv olub həm tərk etməli olduğum, həm də hazırlıda yaşadığım ölkənin cəmiyyəti üçün siyasete atılmaq qərarına gəldim. Uzun araştırmalardan sonra səsli-liberal yönümlü mərkəz partiyası olan Demokratlar 66 Partiyasına üzv oldum. Partiya daxilində Azərbaycandakı demokratik döşərgə üçün fealiyyət göstərirdim və bu mənədə həm partyanın xarici əlaqələr komitəsi, həm də Avropa Parlamentindəki fraksiyası ilə birgə çalışırdıq. 2011-ci ilde partyanın Amsterdamda yaşadığımız bölgədə icraçı katibi seçildim. Ötən il həm bələdiyyətə seçkilərində, həm də Avropa Parlamentinə seçkilərde partyanın namizədlərindən biri idim. Seçilə biləməyimə təessüflənsem də, Seçki Komissiyasının məlumatına görə, ölkə miqyaslı seçimlərde adı seçki bülletenində olan ilk əcnəbi olduğuma görə sevinirdim.

- Azərbaycanlı oxucusuna Hollandiyam, hollandları anlada bilərsiz? Necə ölkədir, insanla-

"Dostlardan biri dedi ki "sizdə olan neft və qaz bizdə olsa lap Marsda da ölkə salardıq"

kən (qeyd edim ki, Dekart, Loke və bir çox başqa tanınmış filosoflar Hollandiyada sürgünde yaşayıylıb) deyirdi ki, "Dünyanı Tanrı, Hollandiyanı isə hollandlar yaradıb". Bu ifade həm ölkəni, həm onun vətəndaşlarını gözəl təsvir edir. Sədə bir misal çəkə bilərem: Hollandiyanın ərazisinin 28 %-i dənizin qurudulmasından yaranan sahələdir, faktiki olaraq suyu qurudub torpağın üstündə iqtisadi cəhətdən ciddi inkişaf edən şəhərlər, aqloməratlar salıblar. Azərbaycanla müqayisə etsək, ərazisi iki dəfə kiçik, əhalisi isə 2 dəfə çoxdur, amma Azərbaycanda sezikən sıxlıq burda hiss olmur. Işərət etmək istəyirəm, ister arxitektura, ister şəhərsalma ilə bağlı planlaşdırılmalar daha dəqiqliklə aparılır.

Holland insanı digər Avropa xalqları ilə müqayisədə daha istiqamətlidir. Yادına gəlir, bura gəldiyimiz ilk günlerdə məhəcirlər döşərgəsindən vəkili yanına gedəcəklik, yoldan keçən bir holland xanımın soruşdurmuş ki, ora necə gedə bilərik. Əli ilə işarə etdi ki, gəlin oturun aparım. Tipik xarak-

Bakıda olanda holland dostlarından biri dedi ki, "sizdə olan neft və qaz bizdə olsa, lap Marsda da ölkə salardıq". Ən çox böyəndiyim xüsusiyyətləri isə kimliyindən asılı olmayaraq, təvəzükər olmalarıdır. Adice bir misal: Hollandiyanın baş naziri, ölkənin birinci adamı işə velosipedlə gedib-gəlir, cangüdəni yoxdur, özü də orta məktəbdə müəllimdir.

- Sizə, dünyada, eləcə da Azərbaycanda hollandlarla bağlı formalasmış ən yanlış təssürat hansıdır?

- Siyasi sığınacaq alırdıq sonra dövlət bizi Belçika sərhədindən yaxın bir kənddə evlə təmin etmişdi. Əcnəbilərin olmadığı bir yer idi və düzü, bir az çətin gelirdi ki, görəsən, necə qarşılıyacaqlar. Qonşularımız yaşlı hollandlar idi, tezliklə dostlaşma bildik, onlardan da çox şey öyrəndik adətlər barədə. Mənə maraqlı gələn adətlərin birincisi evlərin pəncərələrində pərdələrin həmisi açıq olması idi. Bunun da tarixçəsinin ikinci dünya müharibəsinə gedib çıxdığını öyrəndim. Belə ki, almanların işğalı zamanı bir çox holland evlərində yəhudilər gizlədirdi və pərdələri açıq qoymaq emri də o vaxtkı rəhbərlikdən gelmişdi ki, əger gizlədiləsi heç nəyin yoxdursa, pərdələri açıq saxlayın. Bu adət elə o vaxtdan çox kənd yerində qalıb. Başqa maraqlı adətləri isə gecələr arxa qapıların açıqlaşdırılmasından ibarət, hər biri qapını belə bağlaşmadan yatırlar.

- Belə deyək də... Hollandlarla azərbaycanlıların orta cəhatləri nədir? Və ya bu iki milləti bir-birindən fərqləndirən detallar...

- Hollandiya barədə ölkəmizdə, eləcə də dünyada mövcud olan 2 səhv məlumat var: həm cinslər və narkotik istifadəsi. Çox vaxt Hollandiya "mavilər" ölkəsi olaraq təqdim olunur, amma bu belə deyil. Sadəcə olaraq, kişi və ya qadınlarının həm cinsləri ilə evliliyi qanun qarşısında etibarlı sayılır və bunu insan haqları kimi qəbul edən ilk ölkə Hollandiya olğuduğu üçün çoxlarının təsəvvürünə "mavilər ölkəsi" kimi qalıb. Narkotik istifadəsinə gəlinə, belə bir yanlış təsəvvür var ki, narko-

ki, Azərbaycanlılar yardımsevər xalqdır. Bizim adətlər barədə çox maraqlanırılar, amma yeməkləri-mizi, xüsusən dovğanı çox bəyəndiklərini deyiblər. Hətta bir dəfə holland dostları Bakıdakı Firuzə restoranında nahar edərkən onlardan biri xahiş etdi ki, oradakı çörəklərden onun üçün sıfariş edim özü ilə Hollandiyaya aparsın.

- Hollandların ölkədən miqantlara münasibəti necədir?

- Büyük əksəriyyəti miqrantların problem olaraq, və ya iqtisadi krizlərin, artan terror tehlükəsinin sebebkarları olaraq, görmür. Mədəniyyətlərə rəsədləri dəyişir. Məsələn, dünəydə bu problem nəzərə çarpmır. Məsələn, dünəydə en çox milliyətin nümayəndələrinin yaşadığı Amsterdamda bu problem yoxdur, amma əcnəbilərin yaşamadığı, konservativ əhalinin əcnəbilərlə qarşılaşmadığı müəyyən kəndlər, bölgələr var ki, orada, məsələn, ksenofob, rasist təfəkkürli partiyalar seckiliyi davamlı olaraq udur.

Gelmələrin özündən də çox şey asılıdır. Çoxları, məsələn, iş qabiliyyəti olduğunu halda işləmir, və dövlətin sosial yardımları ilə dolanırlar. Hər gün 36-40 saat işləyən holland da sitəm edir ki, nəyə görə maaşının 30 faizini bu adamlara vergi olaraq ödəməliyəm, axı onlar cəmiyyətə heç bir kömək etmirlər. Bu baxımdan hesab edirəm ki, miqrantların birinci növbədə holland dilini öyrəmələri, cəmiyyətə bu ələnən bir ferdini kim davranımları onlara qarşı xoşagelməz münasibətə son qoymuş olar. Hollandiya hami üçün istədiyi imkanları və azadlıqları verir, tək tələb etdiyi şey məsuliyyət və həvəsdir. □ Sevinc TELMANQIZI

Paytaxtdakı əksər apteklərin piştaxtaları boş qalıb. Səbəb isə odur ki, apteklər son 6 gündə dərman satışı ilə məşğul olan firmalardan sifarişlərini ala bilməyiblər. "Yeni Müsavat" qəzetinin müxbiri vəziyyəti öyrənmək üçün paytaxtdakı bir sıra apteklərə baş çəkib.

Müşahidələrimiz təsdiq etdi ki, paytaxt apteklərində kritik vəziyyət hökm sürür. Əczaçılar dolların bahalaşlığı gündən etibarən depolardan dərman ala bilmədiklərini deyirlər. Xüsusən də "Avromed" şirkətindən dərman alan apteklərə bir həftədir mal gəlmir. Aptek işçiləri deyir ki, əllərində olan dərmanları köhnə qiymətə satırlar. Qiymətlərdə hələ ki heç bir dəyişiklik yoxdur. Əsas problem odur ki, sifarişlər verilmir, alicilar əliboş qayitmalı olurlar.

Əczaçıların sözlərinə görə, Azərbaycanda əczaçılıq məhsullarının 95 faizdən çoxunu xaricdən getirilən dərman məhsulları təşkil edir: "Dolların bahalaşması ilə həmin dərmanların da maya dəyeri avtomatik olaraq 30% artıb. Ancaq dərman firmaları hələ ki qiymət siyaseti ilə bağlı qərar vermədiyindən depolari bağlayıblar. Yerli dərman istehsalçıları olan "Herba Flora" və "Azerfarm" şirkətlərinin istehsal etdiyi dərmanlar və əczaçılıq məhsulları getirilməsi

Apteklərdə dərman qılıqlığı

ilə bağlı heç bir problem yaşandır, qiymətlər də əvvəlki kimi saxlanılıb. Ancaq xaricdən getirilən dərmanlarla bağlı apteklərdə qılıq var. Əhalidə dərman əldə etməkdə çatınılık çəkir".

81 sayılı aptekin əczaçısı 6 gündür dərman ala bilmədikləri- ni deyir: "Dollar bahalaşmadan iki gün önce sifariş vermişdik və "Avromed" şirkəti də buunu qəbul etmişdi. Ancaq dollar bahalaşan kimi depolari bağladılar ve sifarişimizi də leğv etdilər. Acli gələndə əlimizdə olan dərmanlarla yola salmağa çalışıq. Ancaq gördüyüünüz kimi, vitrinlərimiz boşdur. Qiymət artımından ise hələ ki səhəb gedə bilmez. Çünkü bunları firmadan ucuz almışq. Qiymət siyasetinə biz qərar vermirmik. Əger bir neçə gündən sonra dərmanlar depo- dan baha gelsə, biz də mecbur olub baha satacağıq. Hələ ki heç bir məlumat yoxdur, sadəcə, gözləyirik".

19 sayılı aptekdən də bildirilər ki, son bir həftədə xarici dərman preparatlarını ala bilməyiblər: "Gördüyüünüz kimi, aptek demək olar ki, boşdur. Çünkü dərman ala bilmirik. Dövlət apteklərinin heç birində qiymət artmayıb. Biz bunu özbaşına edə bilmerik. Sadəcə, bu səhəbələr o qədər yayılıb ki, insanlar psixoloji olaraq hər zaman aldığı qiyməti indi baha hesab edirlər. Halbuki bir ildir həmin qiymətə alırlar. Bu da yaranan ajitotajın nəticəsidir".

Əczaçılar dərman firmalarının nə zaman depolari açacaqlarını bilmirlər.

"Avromed" şirkəti apteklərə bir həftədir mal vermir; bəzi preparatların qiyməti artıb

Söhbətəşdiyimiz alicilar isə dərmanlarda 1-2 manat bahalaşma olduğunu və bəzi dərmanları almaq üçün bir neçə apetekə baş çəkdiklərini dedilər.

Acli Səxavət Əliyev dedi ki, əvvəl 14 manata aldığı dərmanı indi 16 manata tapıb.

Apteklərdə yaranan vəziyyəti dəyərləndirən tibb elmləri doktoru Adil Qeybullə bildirdi ki, bu sahəyə ciddi dövlət nəzərəti həyata keçirilməli və sort tədbirlər görülməlidir: "Artıq dövlət tərəfindən göstəriş verilib. Bununla bağlı çox ciddi şəkildə yoxlamalar həyata keçirilir. İstehlak bazarında qiymətlərin süni surətdə qaldırılması naqış administrativ rıcaqlar dan tam istifadə olunur. Hazırda dərman var və ən azindan onlar əvvəlki qiymətlərə satılmalıdır. Yeni alınan dərmanların qiymətində tədrisən dəyişiklik ola bilər. Hər halda, hesab edirəm ki, burada aptek sahiblərinin günahı yoxdur. Çünkü əsas qiymətlər depolardan müəyyənləşir. Depolarda qiymətlər artırıldığı üçün apteklər də çəş-baş qalıblar. Depolar isə kommersiya təyinatlı müəssisələr olduğundan dövlətin təbəlibində deyil. Ancaq bu məsələ ölkənin tibbi təhlükəsizliyi baxımından çox mühümdür və apteklər dərmanla vaxtı-vaxtında təchiz olunmalıdır. Kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olan dərman firmaları öz üzərlərinə

götürdükləri öhdəlikləri yerinə yetirməlidirlər. Onlar bu gün aptekləri boş qoya bilməzlər. Əger həmin şirkətlər ölkəyə dərman idxlə ilə meşğuldurlarsa, o zaman istehlakçıların təminatı baxımından da məsuliyət daşıyırlar".

Ekspert Azərbaycanda əczaçılıq zavodlarının yaradılmasının və yerli istehsal məhsullarının artırılmasının vacibliyindən danişaraq bildirdi ki, ölkəmizdə bunun üçün resurslar və imkanlar var: "Təessüf ki, Azərbaycanda farmakoloji sənaye inkişaf etməyib. Birçə əczaçı zavod var ki, o da istenilən səviyyədə dərmanlar istehsal etmək iqtidarından deyil. Azərbaycanda xammal ettiyi baxımından həm dərman maddələrinin, həm xammalın istehsalı üçün şərait var. Məsələn, Almaniya əksər dərmanlar həm Şərqi, həm də Qərb təbəbatının ümumiləşmiş formasıdır. Bu ölkədə Şərqi reseptləri əsasında çox keyfiyyəti dərmanlar hazırlanır. Onların istehsalını Azərbaycanda da həyata keçirmək mümkündür. Ancaq bu işə böyük investisiya və kadr potensialı lazımdır. Əger Azərbaycanda bu cür farm-zavodlar açılsa, qonşu ölkələrə də Azərbaycan dərman istehsal edə bilər, dünya bazarına yerli əczaçılıq məhsullarını çıxarıb. Əger hazırda yerli istehsal mövcud olsayıd, ölkənin əczaçılıq sahəsində bu cür vəziyyət yaranmazdı".

□ Nərgiz LİFTİYEVA
Fotolar müəllifidir

Marketlərdə qiymətlər bahalasır

Hökumət dəllallarla bacarmır; saticilar müştəri azlığından, alicilar isə od tutub yanana qiymətlərdən narazıdır; bəzi marketlər köhnə qiymətlə mal təklif edir

Dollarnın məzənnəsi dəyişdikdən sonra müşahidə edilən bahalaşma davam edir. Qiymət artımı əsasən özünü ərzəq məhsullarında göstərir. Bir sıra marketlərdə və "Yaşıl bazar"da apardığımız müşahidələrimiz ərzağın qiymətinin günbegün artdığını deməyə əsas verir. Ancaq ələ marketlər də var ki, orada ərzaqlar ələ əvvəlki qiymətə, yeni heç bir artım olunmadan satılır. Belə ticarət mərkəzlərindən biri də "Rahat market"dir. Alichalar köhnə qiymətlərlə xidmət göstərən marketin giriş qapısında bu cür elan verilib: "Köhnə qiymətlərə davam. Tapa bilmədiyiniz mallar varsa, baha almayaşınız deyə satırıq!"

"Sabko" marketdə isə qiymətlərdə xeyli bahalaşma vardi. Əvvəl 80 qəpiyə satılan şəkər tozu indi 95 qəpiyə, 1 manat 80 qəpiyə satılan mayonez 2 manat 70 qəpiyə, 7 manat 40 qəpiyə satılan Yeni Zellandiya yağı 10 manat 50 qəpiyə satıldı.

Digər baş çəkdiyimiz marketlərdə də vəziyyət fərqli deyildi. Belə ki, bütün ərzaqların qiymətində 5 qəpikdən 1 manatadək bahalaşma var idi. Məsələn, şəkər tozu və qəndin qiyməti əksər mağazalarda 15-30 qəpik bahalaşır. Yağların qiyməti də demək olar ki, 30 faiz bahalaşır. Un məmulatlarının da qiymətində artım müşahidə etdi. Belə ki, əvvəl 30 qəpiyə satılan qoşalı indi 50 qəpi-

yə, 20 ve 30 qəpiklərə satılan peşəkşələr isə 25-35 qəpiyə idi.

Əvvəller zənbil-zənbil alış-veriş edən aliciların indi azalığını deyən saticilar da yaranmış vəziyyətdən narahatdırılar.

Satici Vəqif Məmmədov qiymət artımında onların bir günahı olmadığını deyir: "Biz də yerindən bəha alırıq. Heç mən istəyəm ki, qarğış yiyəsi olum! Qiymətləri artırmaqdən başqa eləcəm yoxdur. Bize də qəpik-quruş qalmalıdır, ya yox? Mağazanı bankdan kredit alıb, ərzaqla doldurmuşam və demək olar ki, iflas olar ki, 30 faiz bahalaşır. Un məmulatlarının da qiymətində artım müşahidə etdi. Belə ki, əvvəl 30 qəpiyə satılan qoşalı indi 50 qəpi-

yi artıb. Görün, bayramda neçə olacaq. Maaşlarımızı da artırırsınlar".

"Yaşıl bazar"da demək olar ki, bütün məhsulların qiymətində artım vardi. Bunun sebəbini saticilar bəzi meyvelərin xarici ölkələrdən getirilməsi ilə bağlıdır. Ancaq bazarın bəzi işbazları yerli məhsulların da qiymətini artırımdılar. Belə ki, ötən həftə 70 qəpiyə satılan yerli kartof 1 manat 50 qəpiyə - 2 manat arasında, 40-50 qəpiyə satılan soğan isə 60 qəpiyə satılır. Saticidan kartof-soğanın niyə belə baha olduğunu soruşduqda o, bunların Rusiya və İran kartofu olduğunu bildirdi. Ancaq bir az irəlidə üzərinə "Gədəbəy kartofu" yazılı kartofun da eyni qiymətə olduğunu gördük. Saticidan yerli kartofu niyə baha verdiyini soruşduqda o, "hami qiyməti artırıb, mən de artırdım" cavabını verdi.

Meyvelərin də qiymətində kəskin artım var. Əvvəller 50 qəpiyə satılan almanın qiyməti indi 1 manatdan başlayırdı. Banan və kinin qiyməti 30 qəpik bahalaşır. Apelsin və mandarin əvvəl 2 manata satıldır, indi 2 manat 50 qəpiyə satıldı. 4 manata satılan ananas isə 4 manat 80 qəpiyə qalıb. İndidən qoz-findiğin, unun qiyməti artıb. Saticilar bu artımı topdansat-

ış qiymətlərinin də artması ilə əlaqələndirirler. Satici Arif Məmmədov meyvelərin topdansatış qiymətində 20-30 faiz bahalaşma olduğunu dedi: "Banannın bir yesiyanın qiymətində 4 manat artım var. Əvvəl 40 manata aldığım bananı indi 43 manata alırıq. Diğer meyvelər də artım var. Yəni biz özümüzdən qiymət təyin etməmişik". Qoz, findiq və quru meyvelərin də qiymətində 2-3 manat ar-

tim vardi. Əvvəl 9 manata satılan qoz indi 11 manata satıldı.

Saticilar aliciların azlığından, alicilar isə od tutub yanana qiymətlərdən narazılıq edirdi.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi sənədi qarşısında alacaqları desələr də, görünür, hələ ki tədbirlər ciddi karakter almayıb.

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifidir

Cümə səhbətləri

Bismilləhir-Rahmənir-Rahim! İnsanın Allah bəndəsi kimi yaşaması - daim Allahı xatırlamaqdan, Onu zikr etməkdən keçir. Bizim bütün problemlərimizin kökü ona qayıdır ki, biz Allahın hüzurunda olduğumuzu unuduruz. Bunu unutmamaq üçün insan düşünmeli, təfakkür etməlidir.

Nə zaman Allahın xüsusi nəzəri insana yönələr?

Allah Təala "Bəqərə" surəsinin 152-ci ayəsində buyurur: "Buna görə də Məni yada salın ki, Mən də siz yada salım. Mən şükür edin ve küfr etməyin ve nemətlərinə nankorluq etməyin". Rəbbimiz böyük sevgi ilə bize müraciət edərək bildirir ki, Onu yada salaq ki, O da bizi yada salsın. Əger bu incə mətbələrə diqqət etsək, Allahı xatırlamağın mahiyətini dərk etmiş olarıq. Rəbbimiz Onu xatırlamağın zəruriliyini bize öyrədir. Onun zikrindən qəflət etməməyə çağırış edir. Buradan mühüm bir məsələ aydın olur ki, Allahın insana xüsusi nəzəri o zaman yönələr ki, insan Allahı xatırlayır. Əger insan iradəvi olaraq Allahı xatırlayarsa, özünü Allah dərgahında hiss edər, Ona bəndə olmağa çalışarsa - nəticədə Allahın xüsusi xatırlaması, diqqəti ona tərəf yönələr. Onsuz da biz Rəbbimizin hürzurdayıq, Rəbbimiz bize saysız-hesabsız inayətlər edir, vücud verir. Amma, bizim iradəvi olaraq Allahı xatırlamağımız Rəbbimizin xüsusi inayətindən bəhrələnməyi misə gətirib çıxarır.

İnsanın yaranmasının şükrü - bəndə olmaqdır

Digər tərəfdən, göstərilən ayədə Rəbbimiz bize şükür etməyi öyrədir, bunun nə qədər zəruri olduğunu çatdırır. Bize verilən nemətlərin, bizim ixtiyarımızda olan bu qədər məsələlərin müqabilində şükür etmənin gərkiliyini çatdırır. Şükür etməkdən qabaq isə Allahı xatırlamaq lazımdır. Şükürümüzdən Allahı xatırlamaq dayanır. Ən kamil şükür odur ki, insan ona verilən nemətə Allah bəyənən kimi davranır. Şükür tək bu deyil ki, insan Allahın verdiyi nemətlərə görə, Ona təşəkkürünü bildirsən. Ən gözəl, ən kamil şükür - insanın əlində olduğu nemətə tam şəkildə ve Allah bəyənən tərzdə davranmasıdır. Misal üçün, zilhicce aylı, onun şükürünü yerinə yetirse - o, Allah bəyənən xətt üzrə yaşaşmış olar.

Yaradılışın Sükür**kodu - bəndəlikdədir**

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camamı

Şəban ayları kimi nemətlərimiz var. İnsan o zaman bu nemətin şükrünü ədə etmiş olar ki, onlardan tam şəkildə bəhrələnsin.

Ümumiyyətə, insanların yaranmasının şükrü - Allah bəndəsi olmaqdır. Yaradılışın şükrü kodu - bəndəlikdir. İnsan Allah bəndəsi olsa, yaradılışının şükrünü yerine yetirmiş olar. Allah bəndəsi olmasa, bu dünyada nece geldi yaşasa - naşşürlük etmiş olar. İnsan niyə naşşükr və nankor olur? Allahdan qəflətdən olan insan Allahın şükrünü etməklə yavaş-yavaş Allahın inkarına qədər də gedə bilər. Allahına şükr etməyin insan üçün Allah Təala əməl baxımından olmayan kimi olur.

İnsan çox zaman ixtiyarında olan nemətlərin fərqində olmur, dərk etmir, unudur. Bunun bünövrəsi - Allahı xatırlamağa qayıdır. İnsan Allahı xatırlasa, özünü Onun dərgahında hiss etse, Onun verdiyi nemətlərin əhəmiyyətini, qədrini bilsə, onun şükürünü yerinə yetirse - o, Allah bəyənən xətt üzrə yaşaşmış olar.

Əgər Allahı xatırlamaq olmasa...

Əgər Allahı xatırlamaq ve Allahı bəndəlik olmasa, dünya həyatı insanı aşağı hissələrinə tərəf aparır. Bələ həyatı insanı kimi, Ramazan aylı kimi, rəcəb,

bioloji varlıq olmağa doğru çəker. Əger sual edilsə ki, Peyğəmbərlər (ə) niyə gəlib, İmamların (ə) missiyası nə olub, mübarək Ramazan ayının, zilhicce ayının, məhərrəm ayının, il içərisində olan xüsusi günlərin, əy-yamaların hədəf və məqsədi budur ki, bizlər daxilimizdə bir vəziyyətə gələk ki, ali, ülvı hıssələr, təkamülə aparan cəlalar və cəhətlər bizdə daha çox üstünlük təşkil etsin və biz həyatımızda olan seçimli hallarda aşağı hissələrin deyil, ülvı hissərin üstünlüyü ilə seçim edək.

Misal üçün, insanlar adı həyatlarını yaşayır, bir müddətdən sonra mübarək əyyamlar gelir. Özünü tanıyan, öz ruhiyyəsinə diqqət edən, imanı olan, səmimi inancı olan bir şəxs eşidir ki, Ramazan aylı, yaxud zilhicce aylı gəlir. Bu əyyamın gəlməsinə bir neçə cür reaksiya olur. Birinci budur ki, insan buna böyük bir fırsat kimi yanaşır, mənəviyyat okeanının içerisinde daxil olmağa tələsir, bütün cırkaqlarını təmizləmək və təmizlənmiş halda çıxmak üçün buna okeana baş vurur.

İkinci yanaşma isə budur ki, nə qədər imkan olsa, ibadətlərindən etməyi düşünür, məşğulliyətləri ilə bu ibadətlər arasında nece seçim edəcəyini fikirləşir. Sənki öz-özünü bədən dəyərini sahəmə salır, ruzisini verir, indi də özü özü üçün gündəm müəyyən edir. Amma yenə də bu ikinci yanaşmada da nəsə bir pozitiv var.

Üçüncü yanaşma isə budur ki, o qədər özünü məşğul edib ki, gələn ay haqqında məlumat

almaq da belə, halında deyil. Söhbət Allah bəndəciliyinə iddi-alı olanlardan gedir. Biz özümüzü çox məşğul etmişik. Günlər günlərin dərinəcə bir-birini dəyişir. Aylar keçir, illər keçir, o işi qurtaraq, bu işi qurtaraq - bir də görürük ki, artıq ömür bitir. Hər şey uşaqlıqdan başlayır. Deyirler, hələ tezdir, qoy məktəbə getsin. Sonra məktəbə gedir, dərslərə məşğul olur, yenə uşaşa mənəvi dəyərklər öyrədilir. Bir qədər də keçir, uşağın dərs yükü daha da artır, nəhayət ali təhsilə tərəf getməli olur. Bütən uşağımıza hər şeyi vermişik, ən keyfiyyətli yeməkləri, ən gözəl geyimləri, texnoloji oraq çox şeyi vermişik. Dünyada yaşımaq üçün də aşağı-yuxarı müəyyən vərdişlər vermişik. Amma biz uşağımıza mənəviyyat

buyurur ki, mal-dövlət və övlad başını qatan, onu qəflətə salan kəslər - ziyan uğrayanlardır. Qurani-Kərim bildirir ki, ən böyük zərər, ziyan uğrayan kəslər - məhz bu şəxslərdir. Mal-dövlət və övlad bu insanları o qədər məşğul edib ki, onlar Allahı xatırlamaqdan qəflet ediblər. Ayəden başa düşüldür. Kəslər - məhz bu şəxslərdir. Mal-dövlət və övlad bu insanları o qədər məşğul edib ki, onlar Allahı xatırlamaqdan qəflet ediblər. Ayəden başa düşüldür.

İnsanın səadətə çatmasının zəmanəti - Allahı xatırlamaqdır

İkinci çalar budur ki, Allah

rindəndir. Yəni hansı insan ki, Allahı xatırlamaq - onda mal-dövlət və övladbağılıq nisbətdə üstünlük təşkil edir - bu insanın imanı daha barizdir.

Ayədə daha bir önemli, təbiyəvi dərs var. Rəbbimiz bize bir mövzuda tövsiye verməzdən önce şəxsiyyətimizi müəyyən edir. Ayə "ey iman getirənlər" xitabı ilə başlayır. Yəni Rəbbimiz bizlərin çox dəyərli olmasına işarə edir. Bildirir ki, insan çox ciddi, çox böyük, seçilmiş bir varlıqdır. Bu müraciətindən sonra diqqəti olmaqdır. Bundan daha böyük bir zərəri təsvvür etmək mümkün deyil.

Allahı yad etmək - Onu sevənlərin ləzzətidir

Həzərət Əmirəlmöminin (ə)
Allahı xatırlamağın zəruriliyini bizlər çatdırır. Həzərətin (ə) mübarək hədisində buyurulur: "Allahı yad etmək - Allahı sevənlərin ləzzətidir". İnsan nədən ləzzət alırsa, o kesdir. Nədən ləzzət alırsa - tutumumuz, hələmiz, vəziyyətimiz, qabiliyyətimiz, hissərimiz tərbiyəsi odur. Adam var, mübarək əyyamlardan ləzzət alır, burada olan ibadətləri həvəsle gözləyir, buyurulan zikrləri, duaları böyük şövqle oxurur. Adam da var, bunların birini etməyə belə özünü bəzən məcbur edir, bəzən isə vacibatlarına güclə vaxt ayırır. Bu kimi məsələləre diqqət etməyən insanın namazı da oyun, əyləncə, zinət, öyünmə olur. "Biz həm də namaz qılanıq, həm də həccə getmişik", deyir digərlərinə. Bu, insanın həyat kapitalının bir hissəsinə çevirilir. Bir var insan Allaha bəndə olmaq üçün həccə gedir. Bir də var ki, insan həyat kapitalının bir hissəsi kimi həccə gedir. Əger ibadətlər iman və təqva üzərində olmasa, bunlar sadəcə bir oyun olacaq. Oyununda xəyalı hədəf var, real hədəf yoxdur. İsləm dini bizi gerçək yaşamağa və gerçək hədəflərə çatmağa çağırır. Ən gerçək olan Allaha qovuşmağa bizləri çağırır. Ondan reali, Ondan gerçəyi yoxdur. İsləm bizi varlıq olaraq en Aliya qovuşmağa çağırır. Oyun isə bizi ancaq xəyalı hədəflərə çatdırır. Əger namaz bizi Allaha qovşurdurmasa, oyun olur.

Qəblələrin şəfası - Allahı xatırlamaqdadır

Həzərət Əli (ə) buyurur: "Yad etmək - sevilən Məşqu ilə hem-söhbət olmaqdır". Günümüzün en böyük dərdidir bu. Biz hər şəxə, hər məsələyə vaxt tapırıq. Amma, Allaha xatırlamağa, Allaha həmsöhbət olmağa, Allaha ünsiyyət saxlamağa vaxt tapa bilmirik. Allaha yad etmək budur ki, insan Allahlə həmsöhbət olsun. Bütün buyurulan zikrlər, dualar, ibadətlər bunun üçündür.

Həzərət Rəsulallah (s) buyurur: "Allahı yad etmək - qəblələrin şəfasıdır". Qəblələrin sağalması üçün Allah xatırlanmalıdır. Rəbbimizin xatırlanması da öz-özüne baş vermir. Gərək bizlər həyatımızı, yaşayışımızı tənzimləyək, olan imkan və füsrətləri dəyərləndirik. Əger belə olmasa, dinin ancaq zahiriyəti qalar.

Allahum, bizlərə daim Səni xatırlamağı nəsib et!

Allahum, bizləri mal-dövlət və övladla bağlı qəflətə düşməyə qoyma!

Allahum, aqibətimizi xeyrli et! Amin!

“Həbsxanalardakı dükanlara nəzarət edən yoxdur”

Məmməd Zeynalov bu mağazaların Penitensiar Xidmətə məxsus olduğunu deyir; **Tural Abbaslı:** “Həbsxanalarda biznes formalasıb”

Azərbaycanda manatın ucuzlaşmasından sonra həbsxanalardakı mağazalar da qiymətlərin artması barədə xəbərlər yayılıb. Məlumatda qeyd olunur ki, həbsxana daxilində zəruri tələbat mallarının, xüsusilə çörək və siqareti qiyamı 20 qəpik artıb.

Cəzaçəkmə müəssisələrinin dəki qiymətlər hər zaman bayırdaqi qiymətlərdən ciddi şəkildə fərqlənib. Həbsxanada yeməyin keyfiyyətsiz olması məhbusları daxildə satılan gündəlik zəruri tələbat məhsullarından istifadə etməyə məcbur edir.

Qiymət artımı ilə bağlı 14 sayılı “zon”da cəza çəkən Müsavat başşanının müavini Yadigar Sadıqov ailəsi ilə görüşü zamanı məlumat verib. O qeyd edib ki, cəza çəkdiyi yerdə çörəyin qiyməti 60 qəpik qalxbı.

Penitensiar Xidmətin sabiq rəisi Məmməd Zeynalovun cəzaçəkmə müəssisələrindəki dükanlar barede fikirlərini öyrəndik. Sabiq rəis bu cür satış obyektlərinin məxsus olduğu idiyiyət orqanını açıqladı: “Cəmiyyətin bir hissəsi kimi, artım cezaçəkmə müəssisələrinə təsirsiz ötüşməyəcək. Hər zaman bayırdaqi qiymətlərlə həbsxana daxiliindəki qiymətlər arasında 40-50% fərqli olub. Orada bütün mallar baha satılır. Məhbuslar arasında yemekxanada yemek yeyən dustaşa yaxşı baxımlar. Həmin məhbusları kasib hesab edirlər. Məssisədə 1000 məhbus varsa, onun 200-300-ü yemekxa-

nadan istifadə edir. Qalanları orada yemək yeməyi şəxsiyyətlərinə sixşirdimlər. Dükəncələr statda olan işçilərdir. Həbsxanaların mərkəzi bazaları var. Malların əksəriyyəti bu bazalardan gətirilir. Bu satış yerləri Penitensiar Xidmətə məxsusdur”.

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu həbsxanalardakı qiymət artımına inanır: “Müəssisələrdə çörək və digər məhsulların qiyməti artmayaq. Həbsxanada hər şey var. Məhbuslar istədiklərini alırlar. Qiymətlərə fərqli ola bilər. Amma ciddi fərqli yoxdur. Yaxınlarda bu barədə səhəbet olur. Dedilər ki, həbsxanalarda qiymət artmayaq”.

Keçmiş vicdan məhbusu Tural Abbaslı “zon”larda fealiyyət göstəren dükanlardakı qiymətlərin bayırdaqı dəfələrlə çox olduğunu söylədi: “Həbsxana daxiliində adətən bir dükan olur. Rəqəbat-filər olmur. Məhbuslar məcburən həmin dükandan istifadə edirlər. Burada gündəlik ərzəq məhsulları satılır. Belə məhsulların qiyməti bayırdaqı qat-qat yüksək olur. Əminəm ki, indiki vəziyyətdən istifadə edib, həmin dükanlar qiymətləri qaldırıblar. Bu

nadan istifadə edir. Qalanları orada yemək yeməyi şəxsiyyətlərinə sixşirdimlər. Dükəncələr statda olan işçilərdir. Heydər Əliyev adına idman arenasında «Nar Mobile»nın dəstəklədiyi “Alov qoruyan könüllülər” programının iştirakçılarının geyinəcəkləri uniformaların dizaynı nümayiş etdirildi. Təqdimat mərasimində Bakı-2015 Avropa Oyunları Əməliyyat Komitəsi tərəfindən həmçinin Avropa Oyunlarının texniki personalının uniformaları da icmitaiyyətə təqdim olundu. 4000-dən çox könüllü

üçün təşkil edilmiş məlumat və əyləncə xarakterli “Alov qoruyanların hazırlıq sessiyasının” bir hissəsini təşkil etmiş tədbir, eyni zamanda könüllülər üçün Bakı-2015 Avropa Oyunlarının açılış mərasimi ərefəsində başlayacaq təlim programı və fealiyyətə rəsmən start verdi.

Bakı 2015 Avropa Oyunları Əməliyyat Komitəsinin baş icraçı direktoru və Azərbaycan Respublikasının gənclər və idman naziri cənab Azad Rəhimov könüllülər müraciətində bildirib:

“Sizsin Alov Qoruyanlar proqramında iştirakınız sayəsində avro-

palı idmançılar mükəmməl yarışlar nümayiş etdirəcəklər. Siz həmçinin şövq, səmimiyyət və fədakarlığınızla oyunların abi-havasını yüksəltməye kömək edəcəksiniz”.

Iştirakçılarla 110000 ədəd uniformanın Azərbaycandakı is-

tehsil prosesindən bəhs edən video-çarx nümayiş etdirilib.

Bakı 2015 Avropa Oyunları Əməliyyat Komitəsinin əməliyyatlar üzrə baş direktoru cənab Saymon Kleq tədbirdə çı-

xiş edib: “Alov Qoruyanlar ilk Avropa Oyunlarını məxsusı-

edən amillərdən biridir. Bu gün onların həyəcanını görmək

çox sevindiricidir və mən əminəm ki, könüllülərimizin bu hə-

yəcanı oyunlar zamanı da davam edəcək və onlar öz unifor-

malarını qururla geyinəcəklər. Bakı 2015-in simaları kimi on-

ların rolu bu tədbirin uğurlu kecməsi üçün olduqca vacib-

dir.”

“Bakı-2015 Avropa Oyunlarının rəsmi tərəfdəsi olmaqdan

və “Alov qoruyan könüllülər” proqramını dəstəkləməkdən bö-

yük qürur duyuuruq. “Nar Mobile” könüllülərin oyunların uğurlu

keçməsinə töhfə vermələrində önemli rol oynayacaq. Biz Bakı-2015 Avropa Oyunlarını təşviq etməyə və beynəlxalq idman

tədbirləri cədvəlinə daxil etməyə köməklik edəcək, mobil proq-

ram və cib təlimati, o cümlədən maraqlı marketinq proqramı ha-

zırlayacaq”, - deyə “Azerfon” MMC-nin baş icraçı direktoru Kent Maknili çıxışında qeyd etdi.

Xatırladıq ki, rəsmi uniformalarla yanaşı, alov qoruyan könüllülər pulsuz “Nar Mobile” SIM-kartı, bir aylıq pulsuz tarif, iş

saatlarında yeməklər və içkilər, obyektlərəsənəqliyyat, sertifi-

kat və bir səra digər həvəsləndirici mükafatlar veriləcək. Müsa-

hibə prosesində alov qoruyanlar üçün verilmiş SIM-kartlar

oyunlar zamanı könüllülərlə Bakı-2015 arenaları arasında kom-

munikasiyanı asanlaşdıracaq.

Daha ətraflı məlumatı aşağıdakı Internet səhifəsindən əldə

eda bilərsiniz:

<http://www.baku2015.com/az/join-us/volunteers>

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çekən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıncı şans!!!

Öger Size nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməsə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmşəlik qurtarmaq isteyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddədə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara biler:

- * Cinsi zəiflik, meylin və ereksiyamın azalması tam impontensiyyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtundan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzida düzünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vezilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqla sisizli, küt və ya keşkin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələ)
- * Öğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiye getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadılarda uşaqlıq boruların keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çetinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçlarmın bütün formalatda tökülməsi və sizanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
“doktor Vaiz Səmədov”.

Dollarla kredit götürənlərlə bağlı müəmma

Mərkəzi Bank müştərilərə bankları məhkəməyə verməyi məsləhət gördü; iqtisadçı isə iki çıxış yolu göstərdi

Azərbaycan Mərkəzi Bankı dollarla verilmiş kreditlərin han-

ası məzənnə ilə bağlı məsələyə müasibət bildirib. “Qafqazinfo” xəbər verir ki, AMB-dən fins.az-a bildirilib ki, ölkə qanunvericiliyində bu məsələ dəqiq göstəriləbilə: «Bu məsələ ilə bağlı Mülki Macəllədə göstərilən maddəni hər iki formada yozmaq mümkündür. Ona görə de burada birmənlər olaraq demək mümkün deyil ki, kredit hansı məzənnə ilə qaytarılmalıdır».

Bununla bağlı banklara müştərilər arasındakı mübahisənin necə həll olunmasına gəlinə, AMB-dən müştərilərə məhkəməyə müraciət etməyi məsləhət görüb. Burada bildirilib ki, məsələ yalnız məhkəmə tərəfindən aydınlaşdırılmışdır: «Ümumiyyətə, ola bilə ki, bu məsələ Konstitusiya Məhkəməsi tərəfindən şərh edilsin».

Qeyd edək ki, manatın məzənnəsinin keskin ucuzlaşmasından sonra bank müştərilərini narahət edən məsələlərdən biri de vaxtılık döllər götürülməsi kreditlərin hansı məzənnə ilə qaytarılmadır. Çünkü bu bahalaşma nəticəsində dollarla ödənişlərin məbləği manat ifadesində 34% artıb.

Hazırda cəmiyyətdə bununla bağlı fikir ayrılıqları var. Banklar bildirib ki, krediti dollar və ya digər xarici valyuta ilə götürülmə vətəndaşlar ödənişləri ya dollar, ya da dolların bugünkü məzənnəsinə uyğun olaraq manatla həyata keçirməlidirlər.

Bəzi hüquqsuna isə eksinə, bildirib ki, eksinə, kreditlər dolların o vaxtı məzənnəsinə əsasən qaytarılmalıdır.

“Dollarla kredit götürənlərə güzəştlərin tətbiq edilməsinə ehtiyac var”.

Bu haqda musavat.com-a iqtisadçı alım Vüqar Bayramov bildirib. O deyib ki, əger əvvəl 500 dollar aylıq ödəniş edən kredit götürən şəxsin aylıq ödənişi 390 manat idisə indi həmin məbləği ödəyen vətəndaşın, aylıq ödənişi 525 manatdır. Bu isə o deməkdir ki, her 500 dollar kredit ödəniş edən vətəndaş 135 manat artıq aylıq vəsait ödəməlidir. Bu isə kredit faizlərinin əndənilməsində çətinlik yaradıb.

Vüqar Bayramov Mərkəzi Banka teklif edir ki, dünya praktikasında belə hallarda tətbiq edilən 2 yoldan birini seçsin. Birinci, bir sıra inkişaf etməkdə olan ölkələrdə olduğu kimi, Mərkəz Bank bu kreditlərin milli valyuta ilə dəyərinin hesablanması üçün orta məzənnə principindən istifadə edə bilər. Bu zaman bank müştəri üçün ağırlığın paylaşılmışlığı həyata keçirilə bilər. Məsələn, müştəri kredit götürür zamanı dolların kursu 0.78 manat idisə və indi bu məzənnə 1.05-dək yüksəlibse, o zaman bundan sonra əndənilən kreditlər üzrə orta faiz 1 dollar=0.92 manat götürürlə bilər. Bu zaman aylıq 500 dollar ödəniş etməli olan şəxs 525 manat deyil, 460 manat ödəyəcək. Bu isə o deməkdir ki, müştəri əvvəlkine nisbətən hər 500 dollarda 135 manat deyil, 70 manat əlavə ödəmə həyata keçirəcək. Bu həm müştərinin yeni məzənnənin təsirindən müəyyən qədər siğortalanmasına, həm də bankın gəlirlərinin kəskin azalmasının qarşısının alınmasına imkan verəcək. Çünkü bu məsələdə həm müştərinin, həm də bankların maraqlarının qorunmasına ciddi ehtiyac var.

İkinci, Mərkəz Bank dollarla kredit götürən vətəndaşlar üçün güzəştlərin tətbiq edə bilər. Yeni Mərkəzi Bank kommersiya banklarına dollarla kredit götürən vətəndaşların kredit müqavilələrinə yenidən baxılması və həmin vətəndaşlar üçün aylıq kredit faizlərinin aşağı salınmasının təmin edilməsi ilə bağlı tövsiyə məktubu göndərə bilər.

Dünyaca məşhur olan Qırğızistan balı və müalicəvi bal məhsulları Azərbaycanda

- Ari südü
- Mumiya
- Möhtəşəm ağ bal
- İssik-Kul balı
- Esparsət balı
- Çayek balı
- Karkıra balı və s.

Ünvan: Bakı şəhəri, Neftçi Qurban küçəsi 119

Tel: (012) 491-23-82; (051) 922-15-71

Elan

Jeleznovodsk şəhəri, stansiya Beştau, Qlinki-15 ünvanında iki-mərtəbeli binanın 1-ci mərtəbəsində tam təmirli 2 otaqlı mənzil, kombi sistemi ilə təchiz olunub, avadanlıqları ilə birlikdə Bakı şəhərinin istənilən yerində mənzillə dəyişdirilir. Əlaqə nömrəsi: +79283706928

Təcili satılır

</div

ÜSAVAT

Son səhifə

N 44 (6072) 27 fevral 2015

18+ hamburger

In cində 6 növ acı olan və biber qazının yarısı qədər acılığı olan "Hellfire Burger" adlı hamburger rekordlar kitalına girdi. Amerikani Iova ştatındaki "Xtreme Smokehouse and Grill" adlı restoranda satılan hamburger hər kəsin diqqət mərkəzindədir. "Hellfire Burger" adlı hamburgerin adının mənası "cəhənnəm atəsi" deməkdir. Acı sevənlər bu hamburgeri yeməzdən əvvəl ciddi bir riski gözlerini öbünlər almırlırdılar. Yeni hazırlanmış fastfood yemeyini yemək isteyənlər üzərində "Hamburgeri yeməyi mən istədim. Məsuliyyətinə daşıyram" yazılımış bir kağızı imzalamalıdırlar. Bu da o deməkdir ki, hamburgeri yedikdən sonra xəstələşəniz belə, restoran heç bir məsuliyyət daşımur. Restoranın digər şərti isə odur ki, hamburgeri yemək isteyən müştərilərin yaşı 18-dən çox olmalıdır. "Hellfire Burger"ın yaradıcısı olan Loren Gingric bu yeməklə "Ginnesin Rekordlar Kitabı"na adını yazardır. Onu da bildirək ki, yeni hamburger biber qazının yarısı qədər acıdır.

3 nəfərdən biri ölürlər

Avstraliyada aparılan araşdırmaclar neticəsində məlum olub ki, sıqaret çəkən hər üç nəfərdən ikisi dünyasını dəyişir. Əvvəllər sıqaret çəkən hər üç nəfərdən biri ölürlər. Mütəxəssislər sıqaret çəkən və çəkməyen yaş 45-dən çox olan 200 min nəfəri 6 il ərzində izleyiblər. Gündə 10-dan çox sıqaret çəkənlərin ölüm riskinin normal adamların iki dəfə çox olduğunu açıqlayıblar.

Spiker parlamentdə "Candy Crush" oynadı

Villalobos oyuna elə aludə olub ki, kameralar tərəfindən çəkildiyindən xəbəri olmayıb. İspaniya parlamentində "Milli dövlət" müzakirələrinin aparıldığı plenar iclasda qəribə bir hadisə baş verib. Müzakirələr zamanı baş nazir Marian Raxoy çıxış edərən parlamentin spikeri Seliya Villalobos planşetdə "Candy Crush" oynayıb. Baş nazir Raxoyun Partiyasından olan Villalobos oyuna elə aludə olub ki, kameralar tərəfindən çəkildiyindən xəbəri olmayıb. Bildirilir ki, İspaniya parlamentində iqtisadi islahatların müzakirə olunduğu "Milli dövlət" iclası ildə bir dəfə olur və plenar iclas bir çox kanal tərəfindən birbaşa yayımlanır. Həmin iclasda da iqtidər və müxalifət bütün heyəti ilə iştirak edib. "Candy

Crush" oynayarkən kameralara yaxalanan Seliya Villalobos jurnalistlərin suallarını cavab-

Ömrü 25 il uzatmaq üçün an sadə üsul

25

Mütəxəssislər ömrü 25 il uzatmaq üçün çox sadə bir üsul təpiblər. Qida rasiyonundan cəmisi bir ərzaq məhsulunu çıxmala buna nail olmaq mümkündür. Milli.az modern.az-a istinadən xəbər verir ki, qida məhsullarının insan ömrüne təsirini öyrənen araşdırmaçılardan belə nəticəyə gəliblər ki, et məhsullarından istifadə etməyənələr bu qidakdan istifadə edənlərdən 25 il çox yaşayırlar. Tədqiqatlar göstərib ki, azkalorili pəhriz qidaları sağlamlığın möhkəmlənməsinə və uzunömürlülüyə şərait yaradır. Müşahidələr zamanı statistik göstəricilər də bunu təsdiqləyib. Məlum olub ki, təkçə Böyük Britaniyada 100 yaşı olanlar gündəlik tələb olunan kalorinin cəmisi 60 faizini qida rasionuna daxil edirlər. Onlar buna öz rasionlarından et məhsullarını çıxmala nail olurlar. Tədqiqatlar onu da göstərib ki, azkalorili qida məhsulları ürək-damar xəstiliklərinə tutulma riskini 30 faiz azaldır. Ömrünü 25 il uzatmaq istəyirsinizsə, et məhsullarından heç olmasa məhdudiyyətlə istifadə etməyi bacarıñ.

4 ildə 3 əkiz

Israildə yaşayan qadın son 4 ildə 3 dəfə əkiz uşaq dünyaya getirib. Afat Ajak bir neçə gün əvvəl cüt yumurta əkizi olan bir qız və bir oğlan anası olub. Afatin doğumunda iştirak edən həkimlər onun bundan əvvəl də iki dəfə əkiz uşaq dünyaya getirdiyini öyrəniblər. Qeyri-adı ananın qəribə doğumları həkimləri şoka salıb. Cünki bir qadının üç dəfə əkiz uşaq dünyaya getirməsi 5 milyonda bir ehtimaldır.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU

Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cı mahalla ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

QOÇ - Taleb
yüklü məsələlərin
həlli üçün
perspektivli təqvimdir.
Mövcud problemlərinizi
aradan qaldırmaq üçün
əhəmiyyət kəsb edən
adamlarla görüşün. Məsəliyətsizlik etməyin.

Qoroskop
(27 yanvar)
Səbuhi Rəhimli

BÜĞA - Müəmmalı bir tarixdir. Özünüzle
bağlı situasiyaları nəzarətdə saxlaya bilin-
yecəksiniz. Yaxşı olar ki, etibar etdiyiniz
adamların rəyi ilə hesablaşasınız. Sizə kömək
göstərəcəklər.

ƏKİZLƏR - Axşam saat 15-e qədər nəzərdə tutduğunuz planları reallaşdırmaqdə heç bir problemlə rastlaşmayacaqsınız. Sonrakı müddədə isə ehtiyatlı olun. Axşam saatlarını evdə keçirməlisiniz.

XƏRÇƏNG - Fəaliyyət zəminində uğurlar-
rının xeyli artacaq. Bu istiqamətdə sizə etibar
etdiyiniz bəzi insanlar da kömək edə bilər.
Amma onu da nəzəre alın ki, axşamdan mənfi
enerjiyi Ay bürcünüzdedir.

ŞİR - İştirakçısi olduğunuz prosesləri gə-
rininənərən gəlin. Qanqaraldan işlərə meyl et-
məsəniz, hörmətiniz artacaq. Günün ikinci
yarısını bütünlükle maliiyə məsələlərinə
həsr edin.

QIZ - Daxili duyğularınızı tənzimləmek
üçün fiziki işlərdən uzaq olun. Bu gün ulduz-
lar məclislərdə iştirakınızdan da xəbər verir.
Dəvətləri qəbul etməyə çalışın. Səhhətinizə
fikir verin.

TƏRƏZİ - Sürprizlər dolu bir təqvim ya-
şayacaqsınız. Kiçicik gərginlikləri nəzərə al-
masaq, ətrafinizdə cərəyan edən hər bir hadisə
ürəyinizcə olacaq. Maraqlı görüşləriniz
gözlənilir.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bu şıltaq təq-
vim sizin üçün uğurlu olmalıdır. Odur ki, vax-
tinizi boşa verməyin. Müxtəlif ünvanlara baş
çəkməklə maddi və mənəvi rahatlıq qazana
bilərsiniz.

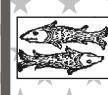
OXATAN - Günün ümumi ovqatı çox yax-
şıdır. Demək olar ki, nəzərdə tutduqlarınızın
böyük əksəriyyəti doğrulacaq. Xüsusiət nə-
hardan sonra qəlbinizin şad olması üçün gö-
zəl situasiya yaranacaq. Axşam qonaq gedin.

ÖĞLAQ - Hər bir məsələdə qanunauy-
ğun addım atın. Saxta iş görmək, yalan vəd
vermek sizi gözən sala biler. Elə edin ki,
etibarlı müttəfiq imiciniz öz qüvvəsində qa-
la bilsin.

SUTÖKƏN - Həqiqətə yaxın olan arzularla
yaşayın. Paxıl və bədxah adamlara fikir ver-
məyin. Gələn ay üçün görəcəyiniz işləri indi-
dən planlaşdırın. Uzaq səfərə çıxmağı isə tə-
xira salın.

BALIQLAR - Daxili gərginliyinizi xeyli sə-
niyəcək. Bu isə başınıza yeni ideya və
perspektivli fikirlərin gəlməsinə səbəb ola-
caq. Həlli mürekkeb olan işlərə girişməyin.
Sizə passivlik yaraşır.

Unutmayın, Tanrı uledzlərdən daha yüksəkdə durur!

Bu da Marsdan selfie

Milli Kosmik Agentliyi - NASA-nın Marsda tədqiqatlar aparan "Curiosity" aparatı özünün "selfi" fotosunu Yerə göndərib. AzərTAc xəbər verir ki, bu barədə NASA məlumat yayıb. Bu şəkildə aparatın "Mojave" adlanan ərazidə qazma işləri apardığı görünür. Aparat "selfi"ni elə çəkir ki, sanki onu kənardan fotograf çəkib. Bu effektə aparat özünü hissələrlə nail olur. Bu "selfi" foto aparatın 2015-ci ilin yanvarında çekdiyi şəkillərdən hazırlanıb.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Redaktor:

Nazim SABIROĞLU

Lisenziya N: B 114

SAYI: 5.300